

KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK SEKTÖRÜNÜN SESİ

TÜRKİYE KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ ÇOBAN DERGİSİ

*“Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri
Merkez Birliği olarak;
koyun ve keçi ırklarımızın ıslahında,
Bakanlığımız, il birliklerimiz ve sektörümüzün
tüm paydaşları ile iş birliği halinde
ülkemiz küçükbaş hayvancılığına
katkı sunmaya devam edeceğiz...”*

İmtiyaz Sahibi

Türkiye Damızlık Koyun Keçi
Yetiştiricileri Merkez Birliği adına
Genel Başkan
Nihat ÇELİK

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

İrfan GÜNDOĞDU

Yayın Türü

Yaygın Süreli Yayın
3 Ayda Bir Yayınlanır

Basım Tarihi

31.10.2018

Dağıtım

Yurtiçi Kargo

Yönetim Yeri

Turan Güneş Bulvarı Hilal Mah.
699. Sok. Arıkan İş Merkezi
No: 2/2
Çankaya - ANKARA
Tel: 312 442 88 02 - 312 438 38 47
Fax: 312 442 88 18
e-mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org
www.turkiyekoyunkeci.org

Yapım Ajansı

atölye
KURUMSAL YAYINCILIK

312 447 48 25 kurumsal@atolyeajans.net
ajansala@gmail.com

Baskı

KOZA Yayın Dağıtım AŞ
Cevat Dünder Cad. No:139
Ostim / ANKARA
Tel: 312 385 9191

ISSN

2148-2799

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Çoban Dergisi basın ahlâk kurallarına uymayı taahhüt eder. Yayımlanan yazıların sorumlulukları sahiplerine ait olup, Birliğimiz görüşlerini yansıtmamaktadır. Dergide yayımlanan yazılar, kaynak gösterilmek koşuluyla, diğer yayın organlarında yayımlanabilir. Gönderilen yazılar iade edilmez.

bu sayıda

Başkanın Kaleminden

3

**TÜDKİYEB HEYETİ
BAKAN PAKDEMİRLİ İLE
SEKTÖRÜN SORUNLARINI
GÖRÜŞTÜ**

4

**BAKAN PAKDEMİRLİ
TÜDKİYEB HEYETİNİ
KABULÜNDE
KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK
SEKTÖRÜ İÇİN OLUMLU
MESAJLAR VERDİ**

6

**TİGEM İLE TÜDKİYEB
ARASINDA 500 BİN BAŞ
KÜÇÜKBAŞ HAYVAN
TEMİN PROTOKOLÜ
İMZALANDI**

10

**TÜDKİYEB
GENEL BAŞKANI ÇELİK,
300 KOYUN PROJESİNE
START VERDİ**

12

**GENEL BAŞKAN ÇELİK,
ÇİFTÇİ TV'DE
300 KOYUN PROJESİ VE
DESTEKLEMELERLE
İLGİLİ MESAJLAR VERDİ**

14

**TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI
ÇELİK'TEN ET SORUNUNA
'KÜÇÜKBAŞ HAYVAN'
ÇÖZÜMÜ**

22

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞINDAN YETİŞTİRİCİLERİMİZE 120 AY MÜJDESİ!	8
TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK "ULUSAL KIRSAL AĞ ÇALIŞTAYI"NA KATILDI	15
ZİRAAT BANKASI GENÇ ÇİFTÇİ AKADEMİSİ TANITIM TÖRENİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ	16
ZİYARETLER	18
KOYUNCULUKTA GENEL GENETİK İYİLEŞTİRME PRENSİPLERİ Prof.Dr. Mehmet İhsan Soysal	28
AVRUPA BİRLİĞİN'DE KEÇİ SÜTÜ VE PEYNİRİ Dr. Erhan Ekmen	36
BİR ÇOBANLA SÖYLEŞİ	38

Nihat Çelik

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri
Merkez Birliği Genel Başkanı

Küçükbaş hayvancılık sektörünün sesi durumunda olan Dergimizin 20. sayısına ulaşmanın mutluluğu ile birlikte bundan sonraki süreçte de yine sektörümüzün gür sesi olma yolunda yürüyeceğiz. Bu manada küçükbaş hayvancılığın yaşadığı sorunları başta Bakanlığımız ve ilgili kurumlar nezdinde yazılı ve sözlü olarak hemen her fırsatta anlatıyor ve sorunlarımızın giderilmesi için yoğun çaba sarf ediyoruz. Bundan böyle de gücümüz yettiğince, dilimiz döndüğünce sektörümüzün selameti adına sıkıntılarımızı gündeme getirmeye devam edeceğiz.

Bu çerçevede Merkez Birliğimiz Yönetim ve Denetim Kurulu Üyeleri ile birlikte eylül ayı başında Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli'ye bir ziyarette bulunduk. Öncelikli amacımız Sayın Bakanımıza göreve yeni başlaması nedeniyle hayırlı olsun demektir. Ancak sorunlarımızın gündeme gelmesiyle birlikte ziyaretimiz de iki saat sürdü. Bu süre zarfında sorunlarımızı Sayın Bakanımızla paylaşarak bir takım konularda bilgilendirmelerde bulunduk. Acil olarak çözüm bekleyen sorunlarımızı aktardık. Ziyaret sonrasında ise hazırladığımız raporu Sayın Bakanımıza takdim ettik.

Sayın Bakanımızın bizi dikkatle dinlemesi ve sorunlarımızın çözümüne dair aldığımız güzel mesajlar sektörümüz adına bizleri ziyadesiyle memnun etti. Görüşmelerimiz çerçevesinde dile getirilen bazı sorunlarımız çözüme kavuşturularak uygulamaya kondu, bazı sorunların çözümü için de önemli mesajlar alındı. Somut bir örnek vermek gerekirse anaç koyun keçi desteklemelerinde koyun ve keçi yaşının Tebliğ'de 15-90 ay olarak belirlenmesinin bir çok yetiştiricimizi mağdur edeceği konusunda süratle

yeniden düzenlemeye gidilmiş ve önerdiğimiz haliyle yaş aralığı 15-120 ay olarak 17 Ekim 2018 tarihli Tebliğ'de yayımlanmıştır.

Ayrıca; görüşme çerçevesinde gündeme getirilen başta destekleme miktarlarının artırılması ve destekleme ödemelerinin önümüzdeki mart ayı içerisinde yapılması gibi daha birçok konudaki önerilerimize Sayın Bakanımızın verdiği çözüm odaklı samimi mesajların sektörümüze daha da önemlisi ülkemiz hayvancılığına olumlu yansımaları olacağını düşünüyoruz.

Netice itibarıyla ziyaretimizden çıkan en önemli sonuç; Sayın Bakanımızın el birliği ile sektörümüzün sorunlarının aşılabileceği müjdesini vermesidir. Bu itibarla Sayın Bakanımıza ve çalışma arkadaşlarına birliklerimiz ve tüm yetiştiricilerimiz adına teşekkür ediyoruz.

Peygamber mesleği olarak atalarımızdan bize yadigar kalan küçükbaş hayvancılığımızı hak ettiği yerden daha yukarılara taşımak amacıyla yılmadan, yorulmadan sadece ve sadece yaradaniimizin rızasını kazanmak için canla başla yolumuza devam edeceğiz. Bu kutlu yolda hizmet eden herkesin hizmetkârı olacağız. Çünkü sektörümüzün asli unsurları olan, yaz, kış, bayram seyran demeden üretmeye çalışan, yetiştiricilerimiz her şeyin en iyisini hak ediyor.

Bu duygu ve düşüncelerle önümüzdeki sayıda daha güzel haberler ve mesajlarla buluşmak temennilerimle başta küçükbaş hayvan yetiştiricilerimiz olmak üzere tüm üreticilerimize bol üretim ve bol kazançlar diliyorum.

TÜDKİYEB HEYETİ BAKAN PAKDEMİRLİ İLE SEKTÖRÜN SORUNLARINI GÖRÜŞTÜ

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli 4 Eylül 2018 tarihinde TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik başkanlığındaki Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyelerini makamında kabul etti ve iki saat süren görüşmede sektörün sorunları ele alındı.

Bakan Danışmanı Özer Ataç, Hayvancılık Genel Müdürü Zekeriyya Erdurmuş ve Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü'nün de yer aldığı görüşmelerde; Anaç Koyun Keçi Destekleme Ödemelerinin öne çekilerek mart ayında yapılması, Küçükbaş hayvancılığa verilen destekler ile birliklerin güçlendirme payının artırılması ve küçükbaş hayvancılık sektörü ile ilgili organizasyonların Merkez Birliği ve İl Birlikleri üzerinden yapılması, Yetiştiricilerden dosya

ücreti adı altında alınan 10 liranın alınmaması, küpe ve küpeleme işlerinin birliklere devredilmesi gibi konularda Bakan Pakdemirli tarafından olumlu mesajlar verildi.

Sektörün birçok sorununu dile getiren Genel Başkan Çelik, halen devam eden Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı Ülkesel Projesi'nde verilen desteklemelerin, uygulamaya konulan SOYBİS için de destekleme miktarının yeni kararnameye konulması gerektiğini ifade etti.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, görüşme kapsamında, Genç Çiftçi Hibe Projesi'ne değinerek hayvan temin ve dağıtımının teknik şartnamelere uygun olarak yapılmasını, Cumhurbaşkanı

Erdoğan'ın açıkladığı yüz günlük eylem planında da yer alan 50 bin koyun dağıtımı için TİGEM ile bir protokol imzaladıklarını, burada asıl hedefin küçükbaş hayvan sayısı ile birlikte verim ve kaliteyi artırmak olduğunu dile getirdi.

Dolaylı desteklerin hedefine ulaşmadığını belirten Çelik, imkânlar ölçüsünde küçükbaş hayvanların tümüne destek verilmesi gerektiğine işaret ederek kısa vadede halen 45 milyon olan küçükbaş hayvan sayısının

60 milyona çıkarılabileceğini söyledi. Ayrıca koyun ve keçinin de organik hayvancılık destekleme kapsamına alınmasını talep eden Genel Başkan Çelik, meraların gerçek sahipleri olan koyun keçi yetiştirici birliklerinin İl Mera Komisyonlarında yer almadıklarını ve bunun kabul edilebilir olmadığını söyledi.

Küçükbaş hayvancılık sektörüne katkı sağlayan herkese minnettar olduklarını vurgulayan Genel Başkan Çelik, Bakanlığı her zaman doğru

bilgilendirmeyi görev saydıklarını söyleyerek tüm zorluklara rağmen 80 İl Birliği ve 270 bin üye yetiştiriciyle üretime katkı sağlayacaklarını ifade etti.

Görüşmeler sonrasında Genel Başkan Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'ye günün anısına renkli tiftik keçisi kılından yapılmış küçük bir halı ile koyun keçi çoban tasvirli bir maket hediyesinde bulundu.

BAKAN PAKDEMİRLİ TÜDKİYEB HEYETİNİ KABULÜNDE KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK SEKTÖRÜ İÇİN OLUMLU MESAJLAR VERDİ

Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli 4 Eylül 2018 tarihinde TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik başkanlığındaki Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyelerini makamında kabul etti ve iki saat süren görüşmede sektörün sorunları detaylı olarak ele alındı.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, görüşme sonrasında yaptığı açıklamada Bakan Pakdemirli'nin küçükbaş hayvancılık sektörüne olumlu yaklaşımı açısından son derece mutlu olduklarını ifade ederek dile getirilen sorunlar karşısında çözüme yönelik önemli mesajlar aldıklarını söyledi.

Genel Başkan Çelik, küçükbaş hayvancılığın bu ülkenin milli meselesi olduğunu, ülkemiz coğrafi ve iklim şartlarının, koyun ve keçi için en uygun şartlara sahip olduğunu her fırsatta dile getirdiğini belirterek Bakan Pakdemirli'nin de küçükbaş hayvancılık için gerekli çalışmaların yapılacağını ifade etmesini

sektör açısından önemli bulduklarını söyledi.

Görüşmede sektörün birçok sorunlarını dile getirdiğini ifade eden Genel Başkan Çelik, "Sayın Bakanımız sorunlarımıza karşı duyarlı davranarak el birliği ile sorunların aşılabacağı müjdesini verdi. Bu da 270 bin yetiştiricimiz adına bizleri mutlu etti. Küçükbaş hayvancılığın ülkemiz şartları için çok önemli olduğu ve mutlaka daha fazla desteklenmesi gerektiği noktasında görüş birliğine vardık. Dolayısıyla bu görüş birliğimizin neticesinde hedef olarak da kısa vadede küçükbaş hayvan sayımızı en az 60 milyona çıkarmak için yoğun çaba harcayacağımızı ifade ettik. Netice itibarıyla Sayın Bakanımızın sektörümüze yaklaşımı ve verdiği olumlu mesajlar bizi ziyadesiyle memnun etmiştir. Biz, küçükbaş hayvancılık sektörüne katkı sağlayan herkese minnettarız. Bu çerçevede sektörümüzde yaşanan

tüm zorluklara rağmen Sayın Bakanımız şahsında Bakanlığımıza her türlü katkıyı vermek asli görevimizdir. Önümüzdeki süreçte her an Sayın Bakanımızın yanında olacağımızı ifade ederken sektörümüze olan sıcak ilgisinden dolayı kendilerine ve değerli bürokratlarına teşekkürlerimi arz ediyorum" dedi.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli ile yapılan görüşme sonunda kendisine sektörün sorunlarına ilişkin detaylı bir rapor sunduklarını belirterek sorunların Bakanlık tarafından titizlikle takip edileceğini, Bakanlık, Merkez Birliği ve İl Birlikleriyle birlikte daha güzel çalışmalarını gerçekleştirebileceklerini söyledi.

Görüşmeler sonrasında Genel Başkan Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli'ye günün anısına koyun keçi çoban tasvirli bir maket hediyesinde bulundu.

TARIM VE ORMAN BAKANLIĞINDAN

YETİŞTİRİCİLERİMİZE

120 AY MÜJDESİ!

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik ve beraberindeki Yönetim ve Denetim Kurulu Üyelerinin Tarım ve Orman Bakanı Dr. Bekir Pakdemirli nezdinde yapmış oldukları girişimler sonucunda Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği'nde yer alan anaç koyun keçi desteklemelerinden yararlanacak hayvan yaşına ait 15-90 ay ibaresi 15-120 ay olarak değiştirilerek uygulamaya konuldu. Değişikliğe ilişkin Tebliğ 17 Ekim 2018 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik, yapılan bu olumlu değişiklik nedeniyle başta Bakan Pakdemirli olmak üzere Bakanlık yetkililerine teşekkür ederek tüm yetiştiricilere hayırlı uğurlu olmasını diledi. Genel Başkan Çelik konuya ilişkin şu açıklamayı yaptı: "Koyun keçi yetiştiriciliği yapan üyelerimize

her yıl yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği kapsamında anaç koyun keçi başına bir miktar destekleme ödemesi yapılmaktadır. 8 Mayıs 2018 tarihinde yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği'nde önceki uygulamalardan farklı olarak anaç koyun ve keçiyi 2 Kasım 2018 tarihi itibarıyla

TÜRKVET'ten Koyun Keçi Bilgi Sistemine aktarılan kayıtlarda 15-90 ay arası yaşta olan dişi koyun ve keçi olarak tanımlanmıştı. Bu tanıma göre de yetiştiricilerimizin elinde bulunan yaklaşık yüzde 30 civarındaki anaç hayvanımız destekleme kapsamı dışında kalmıştı. Yani bu durumda yetiştiricilerimizin mağduriyeti önemli derecede

söz konusuydu. Büyük bir sorun olarak gördüğümüz bu konuda Merkez Birliği olarak İl Birliklerimiz ve yetiştiricilerimizden gelen talepleri de dikkate alarak konuyu Sayın Bakanımıza aktardık. Hatta bir rapor halinde kendisine sunduk. Sayın Bakanımız konunun çözümüne yönelik kayıtsız kalmadı ve samimi yaklaşımlarıyla yetiştiricilerimizin bu mağduriyetini çıkarılan tebliğ ile önlemiş oldu.

Bugün Resmi Gazete'de yayımlanan bu Tebliğ ile de anaç koyun keçi hayvan yaşının 15-120 ay olarak uygulamaya konulması gerçekleşmiş oldu. Bu değişiklik ile de desteklemeden faydalananak yetiştirici sayısının daha da artacağını düşünüyoruz. Sektörümüz adına bizi mutlu eden bu uygulamadan dolayı başta Sayın Bakanımız Dr. Bekir Pakdemirli olmak üzere Bakanlığımız yetkililerine tüm yetiştiricilerimiz adına teşekkür ediyoruz "

17 Ekim 2018 ÇARŞAMBA

T.C.
Resmî Gazete

Sayı: 30568

TEBLİĞ

Tarım ve Orman Bakanlığından;

HAYVANCILIK DESTEKLEMELERİ UYGULAMA TEBLİĞİ
(TEBLİĞ NO: 2018/21)'NDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR TEBLİĞ
(TEBLİĞ NO: 2018/43)

MADDE 1- 8/5/2018 tarihli ve 30415 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği (Tebliğ No:2018/21)'nin 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinde yer alan "15-90 ay" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 2- Aynı Tebliğin 7 nci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "15-90 ay (15-90 ay) ibaresi 15-120 ay (15-120 ay)" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 3- Bu Tebliğ yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4- Bu Tebliğ hükümlerini Tarım ve Orman Bakanı yürütür.

Tebliğin Yayımlandığı Resmi Gazete'nin

Tarihi
8/5/2018Sayısı
30415

[illegible][illegible]

TÜRKİYESİ Genel Başkanı Nihat Çelik, hayvancılık desteklerinde amaç koyun ve keçi ile yün üretimini geliştirilmesinin yattırımcıların sevindikleri bir nokta olarak, bu tür desteklerin hayvın sayısına atıf yapmaması gerektiğini vurguladı. Türkiye Damarlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜRKİYESİ) Genel Başkanı Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanlığı'nın kamuyu ilgilendiren düzenlemeleri keccen, tebliğini derçer diyor. Yetiştiricilere keçi yün yapışmasını Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği kapsamında amaç koyun ve keçi başına destekleme ödemesi yapıldığını anımsatan Çelik, "Buha önceliği tebliğde yapılmamak destek için Koyun Keçi

TÜDKİYE Genel Başkanı Nihat Çelik, hayvancılık desteklerinde anaç koyun ve keçilerin yaş aralığını genişletilmesini yetiştiriciler sevindirdiğini belirtti. Bu tür desteklerin hayvan yetiştiricilerine yararlı olduğunu söyleyen Çelik, "Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, Tazan ve Orman Bakanlığının koynu ilişkin düzenlemeye geçen tebliğini, değerlendirdi.

Yetiştiriciler, her yıl yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği kapsamında anaç koyun ve keçi başına destekleme ödemesi yapışını anımsatan Çelik,

Düha önceki tebliğde yapılabilecek destek için Koyun Keçi Bİlgisi Sistemini ne altıncı anaç koyun ve keçilerin yaş 15-90 arası olarak uygulandı. Bu tebliğin çıkarılması ile anaç koyun ve keçi başına destekleme ödemesi yapılabilecek yaş aralığı yüzde 30'a kaçırıldı. Yani bu durum yetiştiricilerimizin mağdur olmasına neden oluyordu" ifadelerini kullandı.

Çelik, yasanın bu maddeyi getirmek için Bakanlıkta bir rapor sunulduğunu belirtti. Yeni tebliğde bu kısımda destekler için anaç koyun ve keçi yasın 15-120 arası olarak değiştirildiği aktardı. Yaş aralığını genişletilmesini yetiştiriciler sevindirdiğini vurguladı.

'HAYVAN SAYISININ ARTMASINI SAGLAYACAKTIR'

Özellikle, yetiştiricilerin yaygın bir mağduriyeti gidermek için ilahe'nin bir nazarı sonucu denizlere, barınacak, yeni teknolojilerle kurumsallaştırılarak, araç taşıyan ve iş yapış tarzı 15-20 yıl öncesinde olduğu değildir. Özetle, çok sayıda yeni yapı ve teknoloji ile yetiştiricilerin sorunlarını gideren yapılar, ürünleri, pazarı, pazarı. Bu yapılar, teknoloji ile yetiştiricilerin sorunlarını gideren yapılar, ürünleri, pazarı, pazarı.

Türkiye Tıbbi Kanser Keçi
Yarışmaları Merkez Birliği
(TÜDKİT) Genel Başkanı Nilhan

[illegible]

A wide-angle photograph showing a vast, open landscape. In the foreground and middle ground, a large number of sheep are scattered across a grassy slope, grazing. The terrain is hilly and appears to be a high-altitude or mountainous region. In the background, a small cluster of buildings, possibly a village or farmstead, is situated on a distant ridge under a clear sky.

TCDYB'nin Genel Başkanı Nihat Çelik, hayvançılık desteklerinde anaç koyun ve keçilerin yaş aralığını geliştirilmesi amacıyla yetiştiricilerin sevindirdiğini belirterek, bu tür desteklerin hayvan sayısını arttırmaya yaradığını söyledi. Türkiye Damaçk Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TCDYB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanlığı'nı kutlamak için düzenlenen töreni konuşurken, anaç hayvanların yaklaşık yüzde 30'u kapsam dışı kaldığını, yani bu durum yetiştiricilerin mağdur olmasından dolayı olduğunu ifade etti. Çelik, yetiştiricilerin yaşadığı bu mağduriyeti gidermek için Bakanlıkça rapor sandıklarını belirterek, yeni tebliğle söz konusu desteklerin anaç koyun ve keçi yaşı 15-120 aylık aralığına çıkarıldığını söyledi. Çelik, destek için yaş aralığını geliştirilmesinin yetiştiricilerin sevindirdiğini vurgularken Çelik, sunları kaydetti:

"Bu değişiklikle desteklerden faydalanan ve istisnai sayıların daha da artacağını düşünüyorum. Bu sayede hayvançılık özendirilmiş oluyor. Sözümleri verilen bu destekler önümüzdeki dönemde hayvan sayısının artmasına yardımcı olacaktır. Türkiye özellikle küçükbaş hayvançılığa bedellerine ulaşılabilecektir."

Çelik, bu olumlu değişikliğin dolayısıyla Tarım ve Orman Bakanı Bekir Pakdemirali'ye teşekkür etti, düzenlemenin yetiştiricilere hayırla olmasını diledi. (AA)

TÜRKİYE Genel Başkanı Nihat Çelik "Hayvancılık desteklerinde anaç koyun ve keçiler için yaş aralığının genişletilmesi yetiştiricileri sevindirdi" dedi.

[illegible]

► **TÜRKİYE** Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, hayvancılık desteklerinde

anıza koyun ve keçilerin yaş aralığını genişletilmesinin yararlı olduğunu sevindirdiğini belirttik, bu tür destelerde hayvan sayısı artırmaya yardımcı olacakları söyledi.

Yetiştiricilere her yıl yayımlanan Hayvancılık Desteklemeleri Uygulama Tebliği kapsamında anız koyun ve keçi başına destekleme ödemesi yapıldığını anımsatan Çelik, "Daha önceki teblihte yapılacak destek için Koyun Keçi Bilgi Sistemi'ne aktarılan anız koyun ve keçilerin yaşı 15-90 ya olarak uygulanıyordu. Bu tanıma göre yetiştiricilerimizin elinde bulunan hayvanların yaklaşık yüzde 30'u kapsama geçmişti. Yani bu durum yetiştiricilerimizin mağdur olmasına neden oluyordu" ifadelerini kullandı.

A Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TUDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, Tarım ve Orman Bakanlığının kanunla ilgili düzenlemeyi içeren tebliğini, değerlendirdi.

TÜRKİYE Cumhurbaşkanlığı Kariyer Koçu Yetiştirme
Okulu Marmara Bölgesi (TÜRKİYE) Genel
Başkanı Nihat Çelik, İstanbul'daki toplantıda konuşurken.

de zanaatçıların ve köylülerin yay ataralığın geliştirilmesine yetenekleri ve inandıkları ve istedikleri, bu tür desteklerin hayvan sayısını artırmaya yardımcı olacağını söyledi. **TODK-YER Genel Başkanı Çeltik**, Tarım ve Orman Bakanlığının konuya ilişkin düzenlemeleri yakın gelecekte, de birleştirdi.

YETİŞTİRİLCİLERİN MAGDURU

Yetiştiricilere, her yıl yomrulan Hayvan ve Bitki Destekleme Uygulama Tebliği kapsamında alınan loyay ve çok büraya destekler, ödemesi yapılmadığı anımsatılır. Çelik, "Dünya ülkeleri bu şekilde yapılacak destek için Koyun ve Keçi Bileti Sistemi'ne aktarılan aynı loyay ve desteklerin yanı sıra 15-50 ay arasında uygulanıyor. Bu destekler, gıda güvenliği ve halk sağlığı için büyük öneme sahip. Bu destekler, 2015'ten itibaren uygulanıyordu. 2016'da kapandı. Bu kalyonlar. Yani bu durum yetiştiricilerin işi mahvolmasına neden oluyordu." İfade etti. İtaliyalı Çelik, yetiştiricilerin yaşadığı bu mağduriyetin giderilmesi için Bakanlıkça rapor sunulduğunu belirttik. Yeni tebliğle işi kolaylaştırmak için aynı loyay ve çok büraya 15-50 ay arasında düzenli olarak alınır. Destekler için işi anlaşılmış bir şekilde teslimatı yapılmalıdır. Söyledikleri şuydu: Çelik

TİGEM İLE TÜDKİYEB ARASINDA 500 BİN BAŞ KÜÇÜKBAŞ HAYVAN TEMİN PROTOKOLÜ İMZALANDI

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'in özverili çalışmalarıyla birlikte Tarım ve Orman Bakanlığının Merkez Birliğimize duyduğu güven sonucunda 81 ilimizi kapsayan Küçükbaş Hayvancılığı Geliştirme Projesi çerçevesinde 500 bin baş hayvan tedariki konusunda TİGEM Genel Müdürlüğünde 14 Ağustos 2018 tarihinde bir protokol imzalanmıştı.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Genel Başkanı Nihat Çelik protokolün imzalanmasından sonra yaptığı açıklamada memnuniyetini ifade ederek "Protokol neticesinde yetiştiricilerimizin asli temsilcisi olan Merkez Birliğimize duyulan bu güvenden dolayı, Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli ile TİGEM yetkililerine tüm yetiştiricilerimiz adına teşekkür ediyorum.

Bakanlığımızın bize olan güvenini boşa çıkarmamak aynı zamanda da yetiştiricilerimizin memnuniyetini sağlamak adına tüm Birlik Başkanlarımızla canla başla çalışacağımızı, üzerimize düşeni fazlasıyla yapacağımızı kamuoyuna duyurur, projenin hayırlı uğurlu olmasını dilerim." dedi.

TİGEM ile imzalanan protokol sonrasında Genel Müdürlük görevine getirilen Ayşe Ayşin Işıkgece ile TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik bir araya gelerek 6 saat süren ortak akıl toplantısı çerçevesinde 500 bin adet koyun tedariki konusunda protokol maddeleri yeniden gözden geçirilerek yeni bir protokole imzalar atıldı.

TÜDKİYEB'DEN: KÜÇÜKBAŞ HAYVAN TEMİNİNE İLİŞKİN BASIN AÇIKLAMASI

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlamak istiyoruz" dedi. Çelik, Tarım İşletmeleri (TİGEM) Genel Müdürlüğünce yürütülen "Hayvancılığı Geliştirme Projesi'ne ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın talimatlarıyla kırsala dönüş sağlanması ve küçük aile işletmelerini destekleme amacıyla 500 bin baş koyun dağıtım projesinin 1 yıl önce hayata geçirildiğini hatırlatan Çelik,

proje için yaklaşık 120 bin kişinin başvurduğunu, 5 bininin projeden faydalanmaya hak kazandığını söyledi. Nihat Çelik, dağıtımın kendileri için büyük bir sınav olacağını belirterek, "Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Vereceğimiz hayvanlar anaç, 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

Projenin faydalanmaya hak kazanan yetiştiricilerin, bankaların teminat şartlarını da yerine getirmesi gerektiğini

ifade eden Çelik, hayvanların TÜDKİYEB'den tedarik edileceğini anlattı. Çelik, TİGEM ile ön protokol imzaladıklarını belirterek, "Devletimizin bu görevi bize vermesi büyük bir onurdur. Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin hayvanın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlayacağız. Bu eylem planı kapsamında en az 50 bin hayvanı hak edenlere teslim edeceğiz" diye konuştu. Hayvan dağıtım konusunda belli bir il sınırlaması olmadığına işaret eden Çelik, tüm illerde birliklerinin imkanları doğrultusunda dağıtımın gerçekleştirileceğini aktardı.

Çiftçiye bayram sonrası 50 bin küçükbaş

Başkan Erdoğan'ın açıkladığı 100 günlük Eylem Planı kapsamında çiftçiye 50 bin küçükbaş hayvan dağıtılacak. TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik, "Dağıtım Kurban Bayramı sonrası başlayacak" dedi.

Nihat Çelik,
hayvan dağıtım
konusunda belli
bir il sınırlaması
olmadığını
söyledi.

Proje ile sınırlaması yok

PRÖJEDEN faydalanmaya hak kazanan yetiştiriciler, bankalardan teminat da vererek projeden yararlanacak. Çelik, "Hayvanlar 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

50 BİN KÜÇÜKBAS

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlamak istiyoruz. Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Hayvanlar anaç, 15-30 ay arası" dedi.

ERDOĞAN'IN TALİMATIYLA KIRSAL KALKINMA BAŞLIYOR

Çiftçiye 50 bin küçükbaş HAYVAN DAĞITILACAK

TÜDKİYEB Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlayacağız" dedi. Çelik, "Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Vereceğimiz hayvanlar anaç, 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

'Bayram sonrası 50 bin küçükbaş dağıtımına başlıyor'

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlayacağız" dedi. Çelik, "Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Vereceğimiz hayvanlar anaç, 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

KÜÇÜKBASLAR DAĞITILACAK

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlayacağız" dedi. Çelik, "Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Vereceğimiz hayvanlar anaç, 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

TÜDKİYEB Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, "Cumhurbaşkanımızın açıkladığı 100 günlük eylem planı çerçevesinde verilecek 50 bin küçükbaşın dağıtımına Kurban Bayramı sonrası başlayacağız" dedi. Çelik, "Çiftçiye destek çerçevesinde verilen hayvan gebe olmalı. Vereceğimiz hayvanlar anaç, 15-30 ay arasıdır ve gebe olacak. Anaç koyun vererek çiftçimiz ilk aşamada kuzusunu satarak masraflarını öder ve işine yatırım yapmaya başlar. Bu adımlar ülkemizdeki kırmızı et stokunun artmasına destek verir" ifadesini kullandı.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK, 300 KOYUN PROJESİNE START VERDİ

İLK TESLİMAT BAŞKENT'TE

Yetiştiriciler
Orbay Tarhan ve
Ercan Çekinmez,
hayvanlarını
teslim aldı.

**300 KOYUN
PROJESİ**

■ '300 Koyun Projesi' adıyla bilinen 'Üretici Şartlarında Sözleşmeli Küçükbaş Hayvancılık Projesi' kapsamındaki ilk küçükbaş hayvanlar, Ankara'da yetiştiricilere teslim edildi. Projenin birinci etabında 50 bin koyun ve keçi teslimatı gerçekleştirilecek.

Kamuoyunda "300 Koyun Projesi" olarak bilinen "Üretici Şartlarında Sözleşmeli Küçükbaş Hayvancılık Projesi" kapsamında TÜDKİYEB tarafından tedariki gerçekleştirilecek olan koyun ve koçların yetiştiricilere temin ve teslimi için 18 Ekim 2018 tarihinde Ankara'da bir hayvancılık işletmesinde start verildi.

Proje için Aksaray ili Eskişehir ilçesinden başvuru yapan Orbay Tarhan ve Ercan Çekinmez adlı yetiştiricilere, seçim heyetince teknik şartlara uygunluğunu tespit edildikten sonra seçilen damızlık hayvanları teslim edildi.

Seçim sonrası bir açıklama yapan TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik şunları söyledi: "Başta yetiştiricilerimiz olmak üzere ülkemiz hayvancılığına hayırlı olmasını dilerim. Tarım ve Orman Bakanlığımızın start verdiği, ülkemiz hayvancılığı için çok önemli olan bu proje Ziraat Bankası, Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü ve Tarım Sigortaları Havuzu arasında yapılan protokol ile hayata geçirilmiştir.

Bu proje için Merkez Birliğimize duydukları güvenden dolayı Başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan ve Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli olmak üzere TİGEM Genel Müdürü Sayın Ayşe Aysin Işıkgece ve ekibine, Ziraat Bankası Genel Müdürü Sayın Hüseyin Aydın ve TARSİM Genel Müdürü Sayın Yusuf Cemil Satoğlu'na teşekkür ediyorum.

Bu proje çerçevesinde 300 baş hayvan ağılına sahip yetiştiricilere 300 başa kadar yerli ırklardan damızlık koyun ve koç tedariki yapılarak teslim edilecek ve yetiştiriciler proje şartları çerçevesinde kredilendirilecektir. Projenin finansman kısmını Ziraat Bankası, tedarik kısmını TİGEM ve tarımsal sigorta kısmını da TARSİM üstlenmiştir.

Tedarik kısmını üstlenen TİGEM ile Merkez Birliğimiz arasında ise damızlık koyun - koç tedariki sözleşmesi imzalanmıştır. Bu sözleşmeye göre bütün Türkiye'de Proje kapsamında talep edilen hayvanların tedarik ve teslimi Merkez Birliğimiz tarafından yapılacaktır.

Bu proje çerçevesinde ilk etapta 50.000 koyun koç tedariki sağlanacak olup önümüzdeki günlerde küçükbaş hayvan teslimatları başlayacak, Merkez Birliğimiz tarafından tedariki yapılacak hayvanlar talep sahibi yetiştiricilere teslim edilecektir.

Proje'nin temel amacı küçükbaş hayvancılığı geliştirmek ve kırsala dönüşümü sağlamaktır. Bu projenin hayata geçirilmesi ve sürdürülmesi ile ülkemiz hayvanlığı büyük ivme kazanacaktır. Dolayısıyla bu projenin uygulanmasında başta üreticilerimiz çok kazançlı çıkacaklar ve ülke hayvancılığımız gelişecektir.

Tekrar başta yetiştiricilerimiz olmak üzere ülkemiz hayvancılığına hayırlı olmasını dilerim."

Hayvanlarını teslim alan yetiştiriciler Orbay Tarhan ve Ercan Çekinmez ise memnuniyetlerini ifade ederek bu projede katkısı olan kuruluşlara ve Genel Başkan Nihat Çelik'e teşekkür etti.

TARIM İŞLETMELERİ (TİGEM) GENEL MÜDÜRÜ AYŞE AYŞİN IŞIKGECE MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Tarım İşletmeleri (TİGEM) Genel Müdürü Ayşe Ayşin Işıkgece ve Genel Müdür Yardımcısı Recep Semiz tarafından Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'e makamında yapılan ziyarette, Küçükbaş Hayvancılığı Geliştirme Projesi çerçevesinde 500 bin baş küçükbaş hayvan temini konusunda yapılan ve yapılacak çalışmalar hakkında birtakım görüşmelerde bulunuldu.

TİGEM ile TÜDKİYEB arasında imzalanan ve geçtiğimiz günlerde yetiştiricilere teslimatına başlanan "Küçükbaş Hayvancılığı Geliştirme Projesi Çerçevesinde 500 bin baş Hayvan Temini" protokolü kapsamında yapılan çalışmalar ile önümüzdeki günlerde yapılacak çalışmaların masaya yatırıldığı görüşme sonrasında TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, ziyaretten onur duyduklarını ifade ederek "TİGEM Genel Müdürümüz Sayın Ayşe Ayşin Işıkgece ve Genel Müdür Yardımcımız Sayın Recep Semiz'i

Merkez Birliğimizde ağırlamaktan büyük onur duyduk.

İmzaladığımız protokol kapsamında da küçükbaş hayvan temini noktasında yaptığımız çalışmaları birlikte gözden geçirdik. Ziyaret oldukça verimli geçen bir toplantıya dönüştü. Projenin sağlıklı yürümesi adına üzerimize düşen görev ve sorumluluğu en iyi şekilde yapmak için çalışıyoruz. Küçükbaş hayvancılığın gerçek adresi olan Merkez Birliğimize, Bakanlığımız ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğümüzün duydukları güveni boşa çıkarmamak için yoğun bir şekilde çalışmalarımıza devam ediyoruz. Bu çerçevede Tarım ve Orman Bakanımız Sayın Dr. Bekir Pakdemirli beyefendi ile TİGEM Genel Müdürümüz Sayın Ayşe Ayşin Işıkgece hanımefendiye tüm yetiştiricilerimiz adına bir kez daha teşekkürü borç biliyorum. Bizleri Merkez Birliğimizde onurlandırdıkları için tekrar kendilerine teşekkür ediyorum." dedi.

GENEL BAŞKAN ÇELİK, ÇİFTÇİ TV'DE 300 KOYUN PROJESİ VE DESTEKLEMELERLE İLGİLİ MESAJLAR VERDİ

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYE) Genel Başkanı Nihat Çelik, 22 Ekim 2018 tarihinde Çiftçi TV'de yayınlanan ve Taner Öztürk'ün sunduğu Çiftçi Haber programında 300 Koyun Projesi ve desteklemelerle ilişkin değerlendirmelerde bulundu.

TÜDKİYE Genel Başkanı Nihat Çelik, konuşmasının başında kamuoyunda 300 Koyun Projesi olarak bilinen projenin üretici şartlarında sözleşmeli küçükbaş hayvancılık projesi olduğunu ve yerli bir proje olduğunu söyleyerek "300 Koyun Projesi ile küçükbaş hayvancılığın optimum büyüklüğe sahip işletmelerde yetiştiriciliğin yapılması ve böylelikle verimliliğin sağlanması hedeflenmiştir. Bu Proje ile bir işletmede en az 300 koyun ile üretim yapılarak verimliliğin artırılması sağlanacaktır. Bu Proje'nin temel hedefi; ülkemiz hayvancılığının geliştirilmesi, yetiştiricilerimizin verimlilik esasları gözetilerek üretim yapmalarının sağlanması, kırsaldan göçün önlenmesi ve kırsala dönüşün sağlanması, üretimin artırılarak ülkemizde et açığının kapatılması ve et ithalatının önüne geçilerek ülkemizden döviz çıkışının durdurulması, tüketicilerimizin ucuz ve kaliteli et ihtiyacının sağlanması ve yetiştiricilerimizin kârlılık ve verimlilik ilkelerine göre üretim yapabilme imkânlarının sağlanabilmesidir." dedi.

Genel Başkan Nihat Çelik, bir ay öncesinde TİGEM ile bir protokol imzaladıklarını ve geçen bir aylık sürede bazı işletmelerde dağıtım başlandığını ve önümüzdeki günlerde dağıtımın hız kazanacağını ifade ederek proje kapsamında tespit edilen bir takım aksayan durumlardan da bahsetti.

Çelik, yetiştiricilerin kredi konusunda teminat verme güçlüğü yaşadıklarını bu manada verilen koyun ve koçların teminat olarak kabul edilmesi beklentisinde olduklarını belirterek diğer yandan güvenlik soruşturmalarının işlemleri geciktirdiğini ve bu nedenle halen soruşturması tamamlanan 15 ilden 70 işletme bulunduğunu bunun da şu an için tatmin edici bir sonuç olmadığını, soruşturma konusunda hızlı hareket edilmesi ve bu kararın yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini kaydetti.

Proje'nin bir koyunculuk projesi olduğuna dikkat çeken Genel Başkan Çelik, bu Proje'de keçinin de yer almasını arzuladıklarını belirterek "Bazı bölgelerimizde keçi yetiştiriciliği vazgeçilmezdir. Allah nasip ederse önümüzdeki yıl keçiye de bu projeye dâhil edeceğiz." dedi.

Genel Başkan Çelik, koyun temininin Merkez Birliği üzerinden yapılmasının yetiştiricilere KDV avantajı sağlayacağına işaret ederek "Koyun temini Merkez Birliğimiz üzerinden yapıldığı için yetiştiricilerimiz yüzde 8 KDV yükünden kurtulacaklardır. Proje başlangıcında artı KDV olarak kamuoyuna yansıtılmıştı. Ancak

Merkez Birliğimizin muafiyeti ve kanunun ilgili maddeleri nezdinde yaptığımız girişimler olumlu sonuçlandı. Yetiştiricilerimiz bu konuda bir sıkıntı çıkması halinde bize veya TİGEM'e yazılı olarak bildirsinsinler. Ziraat Bankası da bu anlamda samimi ve yetiştiricinin elinden tutma çabası içindedir." dedi.

Genel Başkan Çelik, 300 Koyun Projesi'nde kendilerine duyulan güvenden ötürü Tarım ve Orman Bakanı Pakdemirli'ye teşekkür ederek, Merkez Birliğine önemli bir görev verildiğini yetiştiricilerin de Merkez Birliğine itimat etmelerini sözlerine ilave etti.

Diğer yandan anaç koyun keçi desteklemelerinde en son yayınlanan tebliğ ile hayvan yaş aralığının 15-90 aydan 15-120 aya çıkarılması konusuna da değinen Genel Başkan Çelik 90 ile 120 ay arasında mevcut anaç hayvan varlığı içinde yaklaşık yüzde 20 civarında hayvan bulunduğunu söyleyerek "Bu konuda İl Birliklerimizden Merkez Birliğimize yazılı ve sözlü olarak ciddi şekilde mağduriyetler yaşanacağı şeklinde talepler dile getirildi. Biz Merkez Birliği Yönetim ve Denetim Kurulu

Üyeleri olarak Sayın Bakanımızdan randevu alarak konuyu kendisine izah ettik. Kendileri de ikna oldular. Biz sadece bununla yetinmedik, 53 maddelik sektörümüzün sorunlarını 1,5 saatte sözlü olarak ifade ettim ve yazılı olarak da verdim. Sayın Bakanımız çok samimi davrandı. Bu vesileyle şahsım ve yetiştiricilerimiz adına Sayın Bakanımıza saygı ve sevgilerimizi sunuyoruz. Kendisine başarılar diliyoruz. Destekleme miktarlarının artırılması noktasında Sayın Bakanımızla hemfikir olduk. Sayın Bakanımız ilerleyen süreçte bu müjdeyi verebilir." dedi.

Destekleme ödemelerinin erkene alınması konusunda sürekli ve ısrarla talepleri olduğunu da söyleyen Çelik, "Sayın Bakanımızla bu konuda da görüş birliğine vardık. Büyük ihtimalle mart ayı içerisinde ödemelerin yapılmasını bekliyoruz." dedi.

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik programın sonunda yetiştiricilere bir hatırlatmada bulunarak "Anaç koyun keçi desteklemeleri müracaatı için son haftadayız. Müracaatlar 2 Kasım'da sona eriyor. Yetiştiricilerimiz mağdur olmamak için müracaatlarını yapsınlar." şeklinde konuştu.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK "ULUSAL KIRSAL AĞ ÇALIŞTAYI"NA KATILDI

Kırsal Kalkınma Programlarında belirlenen hedefleri desteklemek ve uygulamada yer alan tüm paydaşlar arasında bilgi ve tecrübe paylaşımını sağlamak ve birlikte öğrenmeyi kolaylaştırmak amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı bünyesinde kurum çalışmaları devam eden "Ulusal Kırsal Ağ Çalıştayı" 10 Ekim 2018 tarihinde Kızılcahamam Patalya Termal Otel'de, Tarım Reformu Genel Müdürü Hasan Özlü tarafından yapılan açılış konuşması ile başladı.

Genel Müdür Özlü'nün konuşmasının ardından konu uzmanlarınca yapılan sunumlar sonrasında katılımcıların bir arada olduğu aile fotoğrafı çekildi.

Üç gün sürecek olan Çalıştaya; kırsal kalkınmaya dâhil olan kamu kurumları, odalar, üniversiteler, sivil toplum kuruluşları, yerel eylem grupları ve kırsal girişimcilerin temsilcileri katılırken, Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğini temsilen de TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik katılım sağladı.

ZİRAAT BANKASI GENÇ ÇİFTÇİ AKADEMİSİ TANITIM TÖRENİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Tarım ve hayvancılıkta bilinçli çiftçi yetiştirmek amacıyla hayata geçirilecek olan Ziraat Bankası Genç Çiftçi Akademisi'nin tanıtım töreni 26 Eylül 2018 tarihinde gerçekleştirildi.

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'in de katıldığı törende konuşan Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın, "2019-2020'de bu sektöre yönelik kredilerimiz, eğitimlerimiz daha yoğun bir şekilde olacak." dedi. Aydın, "Tarımı işin göbeğine yerleştirmemiz gerekiyor. Doğru anlatmamız gerekiyor. Türkiye her sene cari açık için 60 milyar dolar bulmak zorunda. Yeni hükümetlerimiz bu sermaye birikimi alanlarına enerjiyi gösterdi. Dönem bu tarım sektörüne büyük oyuncularını getirme dönemidir. Biz bir girişimci motive edeceğiz" ifadelerini kullanarak, "Eksikliklerimizi biliyoruz. 2019-2020'de bu sektöre yönelik kredilerimiz, eğitimlerimiz daha yoğun bir şekilde olacak. İş ortaklarımızla daha sıkı bir şekilde yapacağız bu işi. Sahada gidip göreceğiz. En iyisini yapmaya çalışacağız. Bu işi yapmaya hevesli olanlara pozitif ayrımcılık yapacağız." dedi.

Ziraat Bankası Genel Müdür Yardımcısı Cengiz Göğebakan ise, Türkiye'nin gerek tarımsal üretim imkânları, gerekse insan kaynağı açısından önemli bir potansiyele sahip olduğunu kaydederek, "Bilimsel bilgi ile pratik bilgi ve deneyimi birleştirince tarımsal üretimde daha doğru üretim olacağına, verimlilik ve karlılık oranlarının yükseleceğine, büyümenin mümkün olacağına inanıyoruz. Gençlerin tarıma olan ilgisini artırmak, gençlere belirli konularda tarımsal üretim ve yatırım yapmayı öğretmek, tarımsal ve finansal eğitim almış, finansal okuryazarlık kazanmış bilinçli gençler yetiştirmek ve gençlere tarım alanında girişimcilik

kazandırmayı amaçlayan Ziraat Bankası Genç Çiftçi Akademimiz bu amaçlarla dizayn edilmiştir." şeklinde konuştu.

Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş ise bilinçli tarımın ve çağdaş tarım eğitiminin ön planda tutulması gerektiğini vurgulayarak, "Gıda üretimi için akıl, bilim ve bilgi gerekli. Bilinçli tarımı, çağdaş tarım eğitimi ön planda tutmamız gerekiyor. Buna uygun politikalar ve strateji de çok önemli. Ülkemiz tarım ve hayvancılık ülkesidir. Verilere baktığım zaman hiç o tabloyu görmüyorum. Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk 'milli ekonominin temeli ziraattir' demişti. Üreten insanın başımızın üzerinde yeri var. Burada üretimi teşvik etmek için çok güzel bir çalışma var. Kadınları teşvik etmemiz lazım. Kadınların girişimcilik ruhu, onların kararlılığı, cesareti bizlerden daha yüksek. Kadınların öncelikli

olarak teşviğini doğru politika olarak görüyorum." değerlendirmelerinde bulundu.

Ziraat Bankası Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Genç de Türkiye'nin tohumda iyi bir noktaya geldiğini ve tohumun büyük bir kısmının artık Türkiye'de üretildiğini ifade ederek, geleneksel tarımdan modern tarıma geçildiğini belirtti.

SOYKÜTÜĞÜ BİLGİ SİSTEMİ (SOYBİS) YAZILIMI BAKANLIKTA TEST EDİLDİ

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğünce ülkesel düzeyde koyun keçi türü hayvanların ıslahına yönelik kayıtların tutulması amacıyla yeniden yazılımı yapılan ve son aşamasına geline soykütüğü ve ön soykütüğü (SOYBİS) veri taban çalışmaları 3 Ekim 2018 tarihinde Bakanlık toplantı salonunda test edildi.

Test çalışmaları için toplantıya davet edilen Birlik personeline; Soykütüğü Bilgi Sisteminin, yeni teknoloji ile yazılmış yazılımının eğitimi ve-
rilirken diğer yandan katılımcıların ıslah çalış-
malarında sahada karşılaştıkları problemler dile
getirilerek yapılan yeni yazılımda bu problemlerin
nasıl üstesinden gelinebileceği tartışıldı.

Toplantıda ıslah çalışmaları ile yapılması
gerekten çalışmalar birlik katılımcıları ile istişare
edilirken yeni yazılımın çok kullanışlı ve işleri ko-
laylaştıran bir yapıda olduğu dile getirildi.

Konuşmaların ardından Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın ve Ankara Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Erkan İbiş protokolü imzaladılar.

Diğer yandan TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, tören sonrasında, Ziraat Bankası Genel Müdürü Hüseyin Aydın ve üst düzey yetkilileri ile sektörün finansal sorunlarına ilişkin birtakım görüşmelerde bulundu.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK, KIRIKKALE VE ÇORUM'DA İŞLETME ZİYARETLERİNDE BULUNDU

Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, 3 Ağustos 2018 tarihinde Kırıkkale ve Çorum'da çeşitli işletmeleri ziyaret ederek yetiştiricilerle küçükbaş hayvancılık ile ilgili bir takım görüşmelerde bulundu.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Çelik, önce Kırıkkale'de çoban Latif Topraktepe ile merada bir araya gelerek yaşanan sorunları dinledi ve ardından birkaç işletme ziyareti sonrasında Çorum'un Sungurlu ilçesinde Osman Sertkaya'nın işletmesine geçerek çoban Abdurrahman Özbek ile görüştü. Genel Başkan Çelik, çobanlarla yaptığı görüşmelerde kendilerine sorunlarıyla ilgili birtakım bilgilerin yanı sıra moral vererek küçükbaş hayvancılığın geleceğinde en önemli aktör durumunda olan çobanların baş tacı olduğunu ve bundan sonraki süreçte de her an yanlarında olacaklarını dile getirdi.

ZİYARETLER

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK'TEN HAYIRLI OLSUN ZİYARETLERİ

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik 31 Ağustos 2018 tarihinde Tarım ve Orman Bakanlığı Rehberlik ve Teftiş Başkanı Süleyman Değerli, Hayvancılık Genel Müdürü (HAYGEM) Zekerriya Erdurmuş ve Tarım İşletmeleri Genel Müdürü (TİGEM) Ayşe Ayşin Işıkgece'yi makamlarında ziyaret ederek görevlerine yeni atanmalarından dolayı hayırlı olsun temennilerinde bulundu. Genel Başkan Çelik, ziyaretler kapsamında Değerli, Erdurmuş ve Işıkgece ile küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım görüşmelerde bulundu.

KANADA HEYETİNDEN TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK'E ZİYARET

Kanada Büyükelçiliğinden ve Alberta Eyaletinden uzmanların yer aldığı Kanada Heyeti 21 Eylül 2018 tarihinde Merkez Birliğimize ziyarette bulunarak Genel Başkan Nihat Çelik ile özellikle küçükbaş hayvancılık ile ilgili bir takım bilgi alışverişinde bulundular.

Genel Başkan Çelik, Kanada tarımı küçükbaş hayvancılığı ile ilgili Heyetten bilgi alırken ülkemizdeki küçükbaş hayvancılıkla ilgili Merkez Birliğinin çalışmaları ile yürütülen projelerle ilgili bilgilendirmede bulundu.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, ziyaretin sonunda Kanada Heyetine ziyaretlerinden dolayı teşekkür ederek her zaman görüşmelere hazır olduklarını, dostluk ve diyalogların bundan sonra da devam edeceğini söyledi.

ZİYARETLER

HAYGEM HEYETİNDEN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Tarım ve Orman Bakanlığı Hayvancılık Genel Müdürlüğü İslah ve Geliştirme Daire Başkanlığından bir Heyet, Daire Başkanı Adem Bölükbaşı ile birlikte 1 Kasım 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliğine (TÜDKİYEB) bir ziyarette bulunarak bir takım konularda çeşitli istişarelerde bulundular.

Ziyaret kapsamında özellikle SOYBİS çalışmalarları ile anaç koyun keçi desteklemeleri hakkında yapılan çalışmalar karşılıklı olarak değerlendirilirken TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik ziyaret çerçevesinde çok verimli görüşmelerde bulundukları ifadesiyle HAYGEM Heyetini, Merkez Birliğinde ağırlamaktan mutlu olduklarını dile getirdi. Bundan sonraki süreçte de HAYGEM ile yoğun iş birliği halinde çalışmalarına devam edeceklerini belirten Genel Başkan Çelik, Daire Başkanı Adem Bölükbaşı nezdinde HAYGEM Heyetine ziyaretlerinden dolayı teşekkür etti.

AYDIN İLİ DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİĞİ HEYETİNDEN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Aydın İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Nazmi Koşar ve beraberindeki proje teknik elemanlarından oluşan Heyet, 8 Ekim 2018 tarihinde TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek Aydın Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği kapsamında yapılan ıslah çalışmaları ve küçükbaş hayvancılığın genel sorunlarına ilişkin bir takım istişarelerde bulundu.

Son derece verimli geçen görüşmeler sonrasında Genel Başkan Çelik, Aydın Heyetine teşekkür ederek ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi.

KARAMAN BİRLİĞİMİZ VE ZİRAAT ODASINDAN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Karaman Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yücel Yaman ve Karaman Ziraat Odası Yönetim Kurulu Başkanı Recep Muğlu ile Ziraat Odası Meclis Başkanı Mustafa Kansız, 25 Ekim 2018 tarihinde TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek küçükbaş hayvancılık sektörüne dair birtakım görüşmelerde bulundular. Birlik ve Oda Başkanları sektörün selameti açısından Merkez Birliğinin çalışmalarına destek vereceklerini ifade ederlerken, Genel Başkan Çelik ise ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek kendilerine teşekkür etti.

ZİYARETLER

GİRESUN VE KÜTAHYA BİRLİK BAŞKANLARI MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Giresun İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Yahya Torunoğlu 16 Ekim 2018 tarihinde TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek Giresun'da küçükbaş hayvancılık ile ilgili yapılan çalışmalar hakkında bilgi paylaşımında bulundular.

Diğer yandan, Kütahya Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Bahattin Atakan ve Başkan Yardımcısı Yavuz Turan Genel Başkan Çelik'e bir ziyarette bulundular. Birlik Başkanı Atakan, Merkez Birliği nezdinde Genel Başkan Çelik'in sektöre yaptığı başarılı hizmetlerin takdire şayan olduğunu ve daima Birlik olarak destekçileri olacaklarını ifade etti. Genel Başkan Çelik ise oldukça verimli geçen ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Birlik başkan ve Yardımcısına çalışmalarında başarılar diledi.

Ayrıca, Van Erciş Derimevi eski mahalle muhtarı Salih Fidan, TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'e bir nezaket ziyaretinde bulundu. Genel Başkan Çelik, ziyaretlerden duyduğu memnuniyeti dile getirerek kendilerine teşekkür etti.

KARS KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ BİRLİK BAŞKANI SADIKOĞLU MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Kars İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Ali Gürbüz Sadıkoğlu 27 Eylül 2018 tarihinde Türkiye Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek Kars ilinde küçükbaş hayvancılığın mevcut durumu ve geleceği hakkında bilgiler verdi. Ziyaret kapsamında küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım konular da ele alınırken Genel Başkan Çelik, oldukça verimli geçen ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirdi. TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, Merkez Birliğine yapılan ziyaretin daha çok Giresun özelinde verimli bir toplantıya dönüştüğünü ifade ederek Birlik Başkanlarına ziyaretlerinden dolayı teşekkür etti.

KAHRAMANMARAŞ VE OSMANİYE BİRLİK BAŞKANLARINDAN MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'e, Kahramanmaraş Birlik Başkanı Vakkas Kuzu ve Osmaniye Birlik Başkanı Mustafa Saygılı tarafından yapılan ziyaretler kapsamında küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım konular görüşülürken, durum değerlendirmesi yanında geleceğe dair bir takım konularda görüş alışverişinde bulunuldu. Genel Başkan Çelik, oldukça verimli geçen ziyaretlerden duyduğu memnuniyeti dile getirerek Başkanlara çalışmalarında başarılar diledi.

ZİYARETLER

KİLİS VE NEVŞEHİR BİRLİK BAŞKANLARINDAN MERKEZ BİRLİĞİMİZE ZİYARET

Kilis İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Cırnavuk ile Nevşehir İli Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Suat Soner Güven, Başkan Yardımcısı Göksun Karakuş ve Birlik Müdürü Mustafa Ertürk, TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'i makamında ziyaret ederek

Kilis ve Nevşehir illerinde küçükbaş hayvancılığın mevcut durumu ve geleceği hakkında görüş alışverişinde bulundular.

Genel Başkan Çelik, ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek Kilis Birlik Başkanı ve Nevşehir Birlik Başkanına teşekkür etti.

Diğer yandan Van Erciş Deliçay Mahalle Muhtarı Rafet Çelik ile Keklikova Mahallesi eşrafından Kutbettin Turalı, TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'e bir nezaket ziyaretinde bulundular. Genel Başkan Çelik, bölgeleri hakkında sohbet ettiği Çelik ve Turalı'ya ziyaretleri için teşekkür etti.

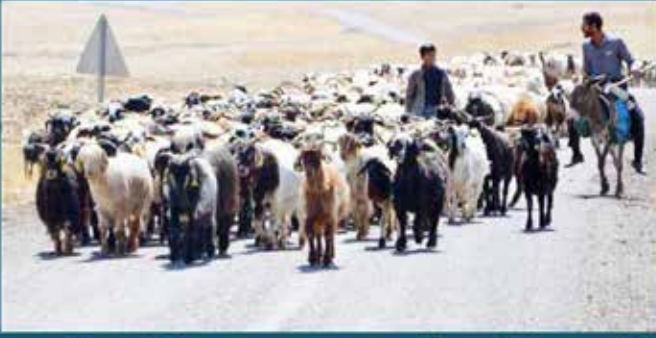

ÇANKIRI BİRLİK BAŞKANI SUSAM MERKEZ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik'e, Çankırı Birlik Başkanı Ahmet Susam ve Tarım ve Orman Bakanlığı Eğitim ve Yayın Dairesi Başkanlığı İnsan Kaynakları Çalışma Sorumlusu Rifat Tiryaki 18 Ekim 2018 tarihinde bir ziyarette bulundular. Ziyaretler kapsamında küçükbaş hayvancılık sektörüne ilişkin bir takım konular görüşülürken, Genel Başkan Sayın Çelik, oldukça verimli geçen ziyaretten duyduğu memnuniyeti dile getirerek kendilerine çalışmalarında başarılar diledi.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI ÇELİK'TEN ET SORUNUNA 'KÜÇÜKBAŞ HAYVAN' ÇÖZÜMÜ

Küçükbaş çözümü

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Çelik, küçükbaş hayvan sayısında artış olduğunu belirterek, "Küçükbaş hayvan sayısının artmasının kırmızı et sorununa çare olacağına inanıyoruz" dedi.

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, geçen yıl sonu itibarıyla 33 milyon 677 bin 636'sı koyun, 10 milyon 634 bin 672'si keçi olmak üzere toplam küçükbaş hayvan sayısının 44 milyon 312 bin 308 baş olarak kayıtlara geçtiğini söyledi. Bu yıl haziran verilerine göre koyun sayısının 36 milyon 177 bin 28'e yükseldiğini, keçi sayısının ise 11 milyon 185 bin 253 başa

çıktığını vurgulayan Çelik, "Haziran sonunda küçükbaş hayvan varlığımız, geçen yılın sonuna göre yaklaşık 3 milyon artarak 47 milyon 362 bin 281'e ulaştı" diye konuştu. Çelik, Türkiye'de toplam hayvan varlığının yüzde 72,9'unu küçükbaş hayvanların oluşturduğuna işaret ederek, bu oranın küçükbaş hayvancılığın önemini gösterdiğini dile getirdi. TÜDKİYEB olarak her platformda küçükbaş hayvancılığın ülke hayvancılığı için en uygun ve en önemli sektörlerden biri olduğunu anlattıklarını ifade eden Çelik, şöyle konuştu: "Küçükbaş hayvan sayısının artmasının ve istenilen düzeye gelmesinin kırmızı et sorununa çare olacağına inanıyoruz." AA

Bu yıl haziran ayı verilerine göre koyun sayısının 36 milyon 177 bin 28'e yükseldiğini, keçi sayısının ise 11 milyon 185 bin 253 başa çıktığını vurgulayan Çelik, "Haziran sonunda küçükbaş hayvan varlığımız, geçen yılın sonuna göre yaklaşık 3 milyon artarak 47 milyon 362 bin 281'e ulaştı. Söz konusu artış sektörümüz adına memnuniyet verici olmuştur." diye konuştu.

Çelik, Türkiye'de toplam hayvan varlığının yüzde 72,9'unu küçükbaş hayvanların oluşturduğuna işaret ederek, bu oranın küçükbaş hayvancılığın önemini gösterdiğini dile getirdi.

TÜDKİYEB olarak her platformda küçükbaş hayvancılığın ülke hayvancılığı için en uygun ve en önemli sektörlerden biri olduğunu anlattıklarını ifade eden Çelik, şöyle konuştu:

"Küçükbaş hayvancılığın daha çok desteklenmesi ve çözüm bekleyen birtakım sorunlarımızın giderilmesiyle önümüzdeki süreçte küçükbaş hayvan sayımız daha da artıracaktır. Küçükbaş hayvan sayısının artmasının ve istenilen düzeye gelmesinin kırmızı et sorununa çare olacağına inanıyoruz. Bu düşünceden hareketle çalışmalarımıza devam ediyoruz.

Başta Tarım ve Orman Bakanlığımız olmak üzere sektörümüzün diğer paydaşlarıyla el ele vererek çok daha iyi sonuçlar alacağımıza inanıyoruz. Daha iyi sonuçlara ulaşmamız ülkemizin ve vatandaşlarımızın menfaatine olacaktır."

Çelik, küçükbaş hayvancılıkla uğraşan yetiştiricilerin emeklerinin karşılığını almaları ve tüketicilerin uygun fiyatlarla küçükbaş hayvan et ve süt ürünlerini tüketebilmeleri için çalıştıklarını anlattı.

En fazla keçi Mersin'de, koyun Van'da

AA muhabirinin Türkiye İstatistik Kurumu verilerinden yaptığı derlemeye göre, Türkiye'de en çok keçi 757 bin 251 ile Mersin'de bulunurken, bu ili 737 bin 461 ile Antalya, 477 bin 868 ile Siirt izledi. Koyun sayısında ise 2 milyon 516 bin 437 ile Van ilk sırada, 1 milyon 973 bin 605 ile Konya ikinci, 1 milyon 841 bin 470 ile Şanlıurfa üçüncü sırada yer aldı.

**Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri
Merkez Birliği Genel Başkanı Çelik,
küçükbaş hayvan sayısında artış olduğunu
belirterek, "Küçükbaş hayvan sayısının
artmasının kırmızı et sorununa
çare olacağına inanıyoruz." dedi.**

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, küçükbaş hayvan sayısında artış olduğunu belirterek, "Küçükbaş hayvan sayısının artmasının ve istenilen düzeye gelmesinin kırmızı et sorununa çare olacağına inanıyoruz." dedi.

Çelik, AA muhabirine, geçen yıl sonu itibarıyla 33 milyon 677 bin 636'sı koyun, 10 milyon 634 bin 672'si keçi olmak üzere toplam küçükbaş hayvan sayısının 44 milyon 312 bin 308 baş olarak kayıtlara geçtiğini söyledi.

► 24 ◀ Türkiye Koyun Keci Yetistircileri Coban Dergisi

Küçükbaş kurbanlık fiyatları belli oldu

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik "Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatı piyasada ortalama 20 lira" dedi

"YENİ SATILANLAR KURBANLIK HAYVANLARI DEĞERİNİ ARTIYOR"

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatı piyasada ortalama 20 lira. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

"KÜÇÜKBAŞ FİYATINDA BİR MİKTAR ARTIŞ VAR"

Türkiye Demirlik Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirterek, "Küçükbaş fiyatları en geç yılın ortalarına kadar artacaklarını tahmin ediyoruz. Çünkü karni yem ve kaba yem maliyetleri yüzde 20 arttı, enflasyonun etkisiyle diğer maddelerde de artışlar görülecektir" dedi.

TÜRKİYE Demirlik Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Kurban Bayramı dönemi başlarında hayvan fiyatları hakkında değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'de geçen Kurban Bayramı'nda 2,5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiği öne sürülen Çelik, ülserde

bu dönemde küçükbaş hayvan fiyatlarının artacağını, canlı hayvan ve et fiyatlarında genel olarak artış olduğunu, Çelik, kurban bayramı döneminde hayvan fiyatları hakkında değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'de geçen Kurban Bayramı'nda 2,5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiği öne sürülen Çelik, ülserde

KİLOGRAM FİYATI 20 LIRA Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK KANAL 5'E AÇIKLAMALARDA BULUNDU

KURBAN BAYRAMINDA KÜÇÜKBAŞ HAYVAN TAVSİYESİ
Başkan Nihat Çelik Kanal 5'e özel açıklamalarda bulundu

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, Kanal 5 Ankara Temsilcisi Aydın Tufan'a yaptığı açıklamalarda yaklaşan Kurban Bayramında vatandaşların küçükbaş hayvanı tercih etmesi tavsiyesinde bulunarak şunları söyledi: "Kurbanlığın sembolü Hz İbrahim Aleyhisselam'dan kalan bir eser olarak koçtur. Özellikle koçun kesilmesi lazım. Kurbanlıkların mahallinde yerinde kesilmesi lazım. Bu şekilde amaca, niyete ulaşmak lazım. Öncelikle kurbanlık şartlarını yerine getirmemiz lazım. Müslüman bir ülke olmamız nedeniyle bu kurallara ciddi bir şekilde dikkat etmemiz lazım."

daha düşüyor. Netice itibarıyla geçen yıla göre çok ciddi bir artış söz konusu değildir. Enflasyon artışına göre veya kesif yem ve kaba yem artışlarına göre bizdeki artış çok cüzi kalmaktadır. Ama ne hikmetse küçükbaş ufağ bir zam geldiğinde kıyamet kopuyor. Bir avuç suda fırtına koparılıyor. Ama her alanda yapılan zamları kimse görmüyor. Küçükbaş hayvan fiyatı 50 lira yükseldiği zaman et fiyatları aldı başını gidiyor diye ülkenin birinci gündemi oluyor."

Türkiye'de AK Parti Hükümetleri zamanında küçükbaş hayvancılığa verilen teşvik ve desteklerle küçükbaş hayvan sayısının % 40 oranında arttığını söyleyen Genel Başkan Nihat Çelik, konuşmasına şöyle son verdi: "Küçükbaş hayvancılık AK Parti Hükümetleri döneminde destekleme kapsamına alındı. Çığ gibi büyüdü. Hükümetlerimiz ve ilgili Bakanlarımız her zaman bizimle bir abi kardeş gibi çalıştılar. Kendilerine sektörümüz adına teşekkür ediyor, yeni Bakanımıza da başarılar diliyoruz. Bu vesileyle ben bütün dinleyicilerimin ve tüm yetiştiricilerimizin, bütün Türkiye'nin Kurban Bayramını kutluyorum. Kanal 5 ailesine de bize bu imkanı tanıdığı için şahsınızda saygılarımı sunuyorum. Tekrar bayramınızı kutluyorum."

Küçükbaş kurban fiyatları geçen yıla göre artabilir

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirterek, "Küçükbaş fiyatları en geç yılın ortalarına kadar artacaklarını tahmin ediyoruz. Çünkü karni yem ve kaba yem maliyetleri yüzde 20 arttı, enflasyonun etkisiyle diğer maddelerde de artışlar görülecektir" dedi.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

"ET SATILANLAR HAYVANLARI DEĞERİNİ ARTIYOR" Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatı piyasada ortalama 20 lira. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

TÜDKİYEB Genel Başkanı Nihat Çelik, canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirterek, "Küçükbaş fiyatları en geç yılın ortalarına kadar artacaklarını tahmin ediyoruz. Çünkü karni yem ve kaba yem maliyetleri yüzde 20 arttı, enflasyonun etkisiyle diğer maddelerde de artışlar görülecektir" dedi.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

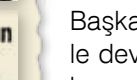
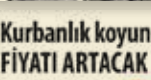
Küçükbaş kurbanlık fiyatlarına ilişkin açıklama

ANKARA (AA) Türkiye Demirlik Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Kurban Bayramı dönemi başlarında hayvan fiyatları hakkında değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'de geçen Kurban Bayramı'nda 2,5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiği öne sürülen Çelik, ülserde

bu dönemde küçükbaş hayvan fiyatlarının artacağını, canlı hayvan ve et fiyatlarında genel olarak artış olduğunu, Çelik, kurban bayramı döneminde hayvan fiyatları hakkında değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'de geçen Kurban Bayramı'nda 2,5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiği öne sürülen Çelik, ülserde

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Küçükbaş kurbanlık fiyatları belli oldu

TÜRKİYE Demirlik Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği (TÜDKİYEB) Genel Başkanı Nihat Çelik, Kurban Bayramı dönemi başlarında hayvan fiyatları hakkında değerlendirmelerde bulundu. Türkiye'de geçen Kurban Bayramı'nda 2,5 milyon civarında küçükbaş hayvan kurban edildiği öne sürülen Çelik, ülserde

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Canlı küçükbaş hayvanın kilogram fiyatının piyasada ortalama 20 liradan ibaret olduğunu belirten Çelik, şöyle konuştu: "Bir yıl önceki fiyatlarla kıyasla bu yılın fiyatları artmış durumda. Enflasyonun etkisiyle fiyatlar artıyor. Çelik, bu konuda da Tercih etmesi tavsiyesinde bulunuyor.

Küçükbaş kurbanlık fiyatları

Küçükbaş kurbanlık fiyatları

Küçükbaş kurbanlık fiyatları

Küçükbaş kurbanlık fiyatları

TÜDKİYEB GENEL BAŞKANI NİHAT ÇELİK: "MARKETLERDE KURBANLIK DAĞITILMASINI DOĞRU BULMUYORUZ"

Büyük marketler, Kurban Bayramı dolayısıyla yoğun şekilde kurbanlık satışına başladı. Entegre et tesislerinde, din görevlisi ve veteriner hekim eşliğinde kesimi yapılan hayvanlar, parçalanıp kolilenerek marketlerce vatandaşlara teslim ediliyor. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, AA muhabirine yaptığı açıklamada kurbanlık hayvanların amacına uygun kesilmesi gerektiğini belirterek, marketlerce gerekli şartlara uyulup uyulmadığını bilmediklerini söyledi.

Hayvanı canlı görmeden kurbanlık alındığına işaret eden Çelik, "Görmeden, bilmeden, 'Kurbanlık aldım' deniliyor. Dini vecibelere göre bu işin kriterleri bellidir. Marketlerce kurbanlık dağıtılmasını doğru bulmuyoruz. İnanç değerlerimizden sanki uzaklaşıyoruz gibi bir endişeyle karşı karşıyayız. Bu konuya endişeyle yaklaşıyoruz. Olaya ticari bakılıyor. Sıcak bakmıyorum ve desteklemiyorum." dedi.

Marketlerde 15 kilogramlık kurbanlık koyun satılmasını da eleştiren Çelik, bu kiloda kurbanlık hayvan olmaması gerektiğini ifade etti.

'DÜNYANIN EN İYİ KOYUN KIRKIMCISI' OLMAK İSTİYOR

4 dakikada 3 koyun kirkımı yapan Kadir Sarı, bu alanda "dünyanın en iyisi" olabilmek için günde 150 koyun kirkımı yaparak çalışmalarını sürdürüyor.

Kırklarelili Kadir Sarı "dünyanın en hızlı koyun kirkıcısı" olabilmek için günde 150 koyun kirkımı yaparak çalışmalarını sürdürüyor. 10 yıldır küçükbaş hayvanların yünlerini kıran, toynak bakımlarını yapan Sarı, mesleğini tüm zorluklara rağmen devam ediyor. Kentte neredeyse girmedeği ağıl, ayak basmadığı köy kalmayan Sarı, geçen yıl Ankara'da düzenlenen 2. Ulusal Kirkım Şampiyonası'nda altın madalya kazandı.

Günde 150 koyun kirkımı yapıyor

Şampiyonanın ardından öz güveni artan Sarı, dünya şampiyonu olabilmek için hazırlıklarını aralıksız sürdürüyor.

Koyuna zarar vermeden hız ve güzel kirkım şartlarının arandığı yarışmalara hazırlanan Sarı, bu amaçla günde 150 koyun kirkımı yapıyor. Sarı, AA muhabirine yaptığı açıklamada, babasına ait küçükbaş hayvanların tüylerini kırarak başladığı mesleğini 10 yıldır sürdürdüğünü söyledi.

Mesleğini severek sürdürdüğünü anlatan Sarı, "İlk başlarda işi bilmiyorduk, zor bir şekilde kırımlarımızı yapıyorduk. Daha sonra biraz elimiz alıştı ama yine de işin doğrusunu bilmiyorduk. İnternette bir araştırma yaptım, dünyada bu iş nasıl yapılıyor diye. İnternette kirkım işinin koyunun ayaklarını bağlamadan daha kolay yapılabildiğini öğrendim. Kendimi her geçen gün bu teknikte geliştirdim." diye konuştu.

"Hedefim dünyanın en iyisi olabilmek"

Sarı, hayvanlarla uğraşmayı, onları rahatlatmayı çok sevdiğini vurgulayarak, elde ettiği Türkiye şampiyonluğunun kendisini tatmin etmediğini, hedefinin uluslararası alanda dereceler almak olduğunu anlattı.

Bu başarılarını artırmak istediğini vurgulayan Sarı, "Koyun kirkımında 2017 yılı Türkiye şampiyonu oldum. Önümüzdeki yıl Yeni Zelanda'da Dünya Şampiyonası yapılacak. Ben de bu şampiyonaya hazırlanıyorum. Hedefim bayrağımızı dünyanın her yerinde dalgalandırmak." dedi.

Paketle KURBAN SATIŞI polemliği

KURBAN Bayramı öncesi büyük marketlerin kurbanlık satışına yönelmesi yetiştiriciler ile satıcılar arasında görüş ayrılığına yol açtı. B Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, kurbanlık hayvanların amacına uygun kesilmesi gerektiğini belirterek, marketlerce gerekli şartlara uyulup uyulmadığını bilmediklerini söyledi.

'İNANÇ DEĞERLERİNE UZAK'

Hayvanı canlı görmeden kurbanlık alındığına işaret eden Çelik, "Görmeden, bilmeden, 'Kurbanlık aldım' deniliyor. Dini vecibelere göre bu işin kriterleri bellidir. Marketlerce kurbanlık dağıtılmasını doğru bulmuyoruz. İnanç değerlerimizden sanki uzaklaşıyoruz gibi bir endişeyle karşı karşıyayız. Bu konuya endişeyle yaklaşıyoruz. Olaya ticari bakılıyor. Sıcak bakmıyorum ve desteklemiyorum." dedi. Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Mustafa Altunbilek ise "Kurbanlık, daha hijyenik ve temiz şartlarda kesilerek kutlanması olarak vatandaşlara ulaştırılır. Müstafi de tercih ediyor, tüketici memnundur" dedi. Altunbilek, marketlerden yapılan kurbanlık satışlarının bu pazarın sadece yüzde 5'ini oluşturduğuna dikkati çekti.

Markette kurbanlık satışı polemliği

ANKARA (AA)

Kurban Bayramı öncesi büyük marketlerin kurbanlık satışına yönelmesi yetiştiriciler ile satıcılar arasında görüş ayrılığına yol açtı.

Büyük marketler, Kurban Bayramı dolayısıyla yoğun şekilde kurbanlık satışına başladı. Entegre et tesislerinde, din görevlisi ve veteriner hekim eşliğinde kesimi yapılan hayvanlar, parçalanıp kolilenerek marketlerce vatandaşlara teslim ediliyor. Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, AA muhabirine yaptığı açıklamada, kurbanlık hayvanların amacına uygun kesilmesi gerektiğini belirterek, marketlerce gerekli şartlara uyulup uyulmadığını bilmediklerini söyledi. Hayvanı canlı görmeden kurbanlık alındığına işaret eden Çelik, "Görmeden, bilmeden, 'Kurbanlık aldım' deniliyor. Dini vecibelere göre bu işin kriterleri bellidir. Marketlerce kurbanlık dağıtılmasını doğru bulmuyoruz. İnanç değerlerimizden sanki uzaklaşıyoruz gibi bir endişeyle karşı karşıyayız. Bu konuya endişeyle yaklaşıyoruz. Olaya ticari bakılıyor. Sıcak bakmıyorum ve desteklemiyorum." dedi. Marketlerde 15 kilogramlık kurbanlık koyun satılmasını da eleştiren Çelik, bu kiloda kurbanlık hayvan olmaması gerektiğini ifade etti. Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Mustafa Altunbilek ise marketlerden yapılan kurbanlık satışlarının bu pazarın sadece yüzde 5'ini oluşturduğuna dikkati çekti.

Marketlerin de hayvanları üreticilerden aldığı, üreticilerin de bundan memnun olduğunu dile getiren Altunbilek, kurbanlık hayvanların daha hijyenik ve temiz şartlarda kesilerek kutlanması olarak vatandaşlara ulaştırılır. Müstafi de tercih ediyor, tüketici memnundur" dedi. Altunbilek, marketlerden yapılan kurbanlık satışlarının bu pazarın sadece yüzde 5'ini oluşturduğuna dikkati çekti.

Markette kurbanlık satışı polemliği

Kurban Bayramı öncesi büyük marketlerin kurbanlık satışına yönelmesi yetiştiriciler ile satıcılar arasında görüş ayrılığına yol açtı. B Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği Genel Başkanı Nihat Çelik, kurbanlık hayvanların amacına uygun kesilmesi gerektiğini belirterek, marketlerce gerekli şartlara uyulup uyulmadığını bilmediklerini söyledi. Hayvanı canlı görmeden kurbanlık alındığına işaret eden Çelik, "Görmeden, bilmeden, 'Kurbanlık aldım' deniliyor. Dini vecibelere göre bu işin kriterleri bellidir. Marketlerce kurbanlık dağıtılmasını doğru bulmuyoruz. İnanç değerlerimizden sanki uzaklaşıyoruz gibi bir endişeyle karşı karşıyayız. Bu konuya endişeyle yaklaşıyoruz. Olaya ticari bakılıyor. Sıcak bakmıyorum ve desteklemiyorum." dedi. Marketlerde 15 kilogramlık kurbanlık koyun satılmasını da eleştiren Çelik, bu kiloda kurbanlık hayvan olmaması gerektiğini ifade etti. Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Mustafa Altunbilek ise marketlerden yapılan kurbanlık satışlarının bu pazarın sadece yüzde 5'ini oluşturduğuna dikkati çekti.

Markette kurbanlık satışı polemliği

marketlerce gerekli şartlara uyulup uyulmadığını bilmediklerini söyledi. Hayvanı canlı görmeden kurbanlık alındığına işaret eden Çelik, "Görmeden, bilmeden, 'Kurbanlık aldım' deniliyor. Dini vecibelere göre bu işin kriterleri bellidir. Marketlerce kurbanlık dağıtılmasını doğru bulmuyoruz. İnanç değerlerimizden sanki uzaklaşıyoruz gibi bir endişeyle karşı karşıyayız. Bu konuya endişeyle yaklaşıyoruz. Olaya ticari bakılıyor. Sıcak bakmıyorum ve desteklemiyorum." dedi. Türkiye Perakendeciler Federasyonu Başkanı Mustafa Altunbilek ise "Kurbanlık, daha hijyenik ve temiz şartlarda kesilerek kutlanması olarak vatandaşlara ulaştırılır. Müstafi de tercih ediyor, tüketici memnundur" dedi. Altunbilek, marketlerden yapılan kurbanlık satışlarının bu pazarın sadece yüzde 5'ini oluşturduğuna dikkati çekti.

KOYUN KEÇİ BİLGİ SİSTEMİ (KKBS) EĞİTİM VE BİLGİLENDİRME TOPLANTILARI 7 BÖLGEDE GERÇEKLEŞTİRİLDİ

2018 yılı anaç koyun keçi destekleme çalışmaları kapsamında; 7 bölge ve 7 ilde gerçekleştirilen Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS) eğitimi toplantıları 11 Eylül-4 Ekim 2018 tarihleri arasında sırasıyla İzmir, Kars, Şırnak, Konya, Mersin, Samsun ve Bursa illerinde gerçekleştirildi.

Toplantılar; 11 Eylül 2018 tarihinde; Aydın, Burdur, Denizli, İzmir, Manisa, Muğla ve Uşak illerinin temsilcilerinin katılımıyla İzmir'de başlarken, 13 Eylül 2018 tarihinde Ağrı, Ardahan, Artvin, Bayburt, Erzincan, Erzurum, Gümüşhane, Iğdır, Kars, Rize ve Tunceli illerinin katılımıyla Kars'ta, 20 Eylül 2018 tarihinde, Adıyaman, Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Elazığ, Hakkâri, Malatya, Mardin, Muş, Siirt, Şanlıurfa, Şırnak ve Van illerinin katılımıyla Şırnak'ta, 25 Eylül 2018 tarihinde, Afyonkarahisar, Aksaray, Ankara, Eskişehir, Isparta, Kırıkkale, Kırşehir, Konya, Nevşehir, Sivas ve Yozgat illerinin katılımıyla Konya'da, 27 Eylül 2018 tarihinde, Adana, Antalya, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Karaman, Kayseri, Kilis, Mersin, Niğde ve Osmaniye illerinin katılımıyla Mersin'de, 2 Ekim 2018 tarihinde, Amasya, Bartın, Çankırı, Çorum, Giresun, Karabük, Kastamonu, Ordu, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon ve Zonguldak illerinin katılımıyla Samsun'da ve son olarak da 4 Ekim 2018 tarihinde, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çanakkale, Düzce, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Kütahya, Sakarya, Tekirdağ ve Yalova illerinin katılımıyla Bursa'da gerçekleştirildi.

Bölge illerin Hayvan Sağlığı ve Yetiştiriciliği Şube Müdürleri ile Koyun Keçi Bilgi Sistemi (KKBS) İl Sorumluları, İl Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanları ve birlik

personellerinin katıldığı eğitim toplantılarında, .Hayvancılık Genel Müdürlüğü İslah ve Geliştirme Daire Başkanlığı KKBS Bakanlık Sorumlusu Ziraat Yüksek Mühendisi Bilgehan Özen ile Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı KKBS Yazılım Geliştirici Bilgisayar Mühendisi Murat Gündoğan tarafından anaç koyun keçi desteklemelerinde KKBS'de yapılacak iş ve işlemler ile dikkat edilecek hususular hakkında bilgiler verildi.

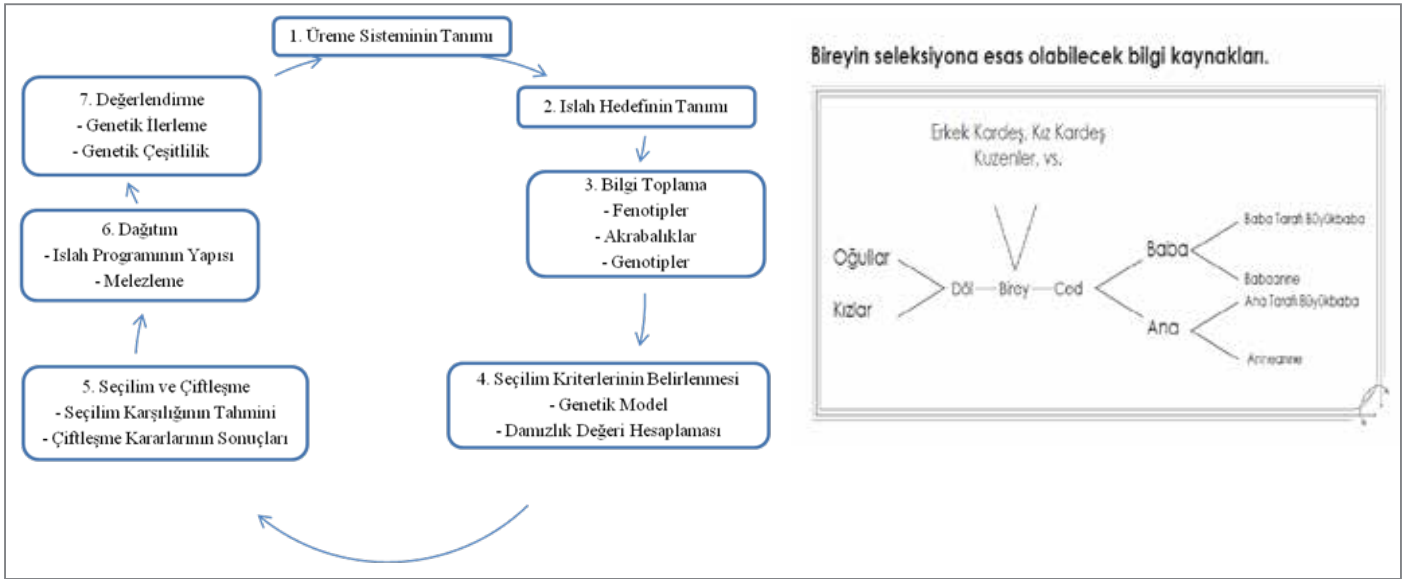
Koyunculukta Genel Genetik İyileştirme Prensipleri

Prof.Dr. Mehmet İhsan Soysal

**Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi Ziraat Fakültesi
Zootečni Bölümü Öğretim Üyesi**

“ İster hayvan ıslahı, ister genetik ıslah, ister genetik iyileştirilme diye adlandıralım amaç damızlık materyal üretimini sürdürülebilir kılmaktır. ”

Öncelikle, 'ıslah sadece melezleme demek değildir' anlayışı içerisinde bir uygulama gerekmektedir. Islah sürecinde kamu ıslah stratejisi yerli koyun keçi ırklarının seleksiyon, nitelikli erkek damızlık yetiştirme ve bunları yetiştiriciler arasında dağıtmak esasına dayanmalıdır. Koyun keçi yetiştirme birliklerinin daha alt bir yapılanma ile ırk bazında düzenlenmesi gerekmektedir. Temel ıslah stratejisi yerli ırkların saf yetiştirme ve seleksiyonla korunması ve geliştirilmesi olmalıdır. Ülkemizde koyunculuk sektöründe yeterli stok olmasına karşın damızlık dış alım ihtiyacına yol açmayacak yeterli organize ıslah sistemi bulunmamaktadır. Son 10 yılda uygulanan halk elinde sürülerin ıslahı genişletilerek sürdürülmelidir. Ülkemizde birden fazla koyun ırkı bulunduğu bakarak ıslah programlarında tek bir modelden ziyade çeşitlilik söz konusu olmalıdır. Diğer bir deyişle her popülasyon bulunduğu bölgesel koşullar ve popülasyonun maruz kaldığı genetik eğilimlere göre düzenlemeler olmalıdır. Ülkemizde melezlemeye dayalı et ya da süt verimini öne çıkaran bölge ihtiyaçlarına cevap veren genotipler oluşturulması sürecinin sınırlı sayıda arza neden olacak bir içerikte kamu işletmelerinde değil halk elinde sürüleri içine alan destek ödemeleri içeren bir yapılanma ile geniş ölçekte yapılması gerekmektedir. Ülkemizde yerli koyun keçi genotiplerine ilişkin yerinde koruma ve geliştirme projelerine devam edilmelidir.

Ülkemizde koyun ıslahına ilişkin çalışmalarla baktığımız zaman tarihi süreç içerisinde iki metot görmekteyiz. Önceleri saf yetiştirme ve ıslah yoluyla yerli koyun genotiplerimizin ıslahı üzerinde durulmuştur. Daha sonraları özellikle kaliteli ince yün ihtiyacına dayalı olarak yerli koyun genotiplerimizin bu bakımdan yetersiz olduğu savıyla dış alımla temin edilen Merinos ırkı ile melezleme projelerine ağırlık verilmiştir. Öyle ki, Merinoslaştırma adıyla da anılan bu süreçlerin sonucunda özellikle Batı ve İç Anadolu Bölgemizde yerli koyun ırklarımızın saf yetiştirilmesi bakımından adeta bir genetik erozyon yaşanmıştır. Yerli koyun ırklarımızın yapağıları kaba karışık yapağı niteliktedir. Bu özellikleriyle halı yapımına daha uygundur. Yerli koyun ırklarımız yapağı verim miktarı 1.5-2 kilogram civarındadır. Özellikle Cumhuriyet dönemimizin başlangıcında uygulanan saf yetiştirme ve seleksiyonla ıslah sürecinde sağlanabilecek genetik ilerlemenin sınırına yaklaşıldı görüşü genel olarak kabul edildiğinde melezleme çalışmalarının ağırlık kazandığını görüyoruz. Bu süreçte daha çok çevirme ve kombinasyon melezlemesinden yararlanılarak yapağı, et-yapağı, süt verimi yönlü başlıca üç grupta inceleyebileceğimiz birçok yeni koyun tipleri meydana getirilmeye çalışılmıştır. Çalışmaların başlangıçta o zamanki adıyla Devlet Üretme Çiftliklerinde yeni adıyla Tarım İşletmeleri Genel Müdürlüğü'ne (TİGEM) bağlı kamu kurumlarında gerçekleştirildiğine şahit oluyoruz.

Birinci grubu oluşturan melezleme çalışmalarında yapağı verim yönlü melezleme çalışmaları olmuştur. O zaman ki şekilde dokuma endüstri ihtiyaçlarına uygun içerikli yapağı ihtiyacını karşılamak amacıyla yönelik çalışmalarda (Merinoslaştırma) çeşitli Merinos melez tipleri elde edilmiştir. Bu tiplere örnek olarak Karacabey Merinosu, Anadolu Merinosu ve Konya Merinosunu sayabiliriz. Merinos melez genotiplerimiz diğer yerli koyun ırklarımıza göre daha hızlı gelişir, canlı ağırlık verimleri yerlere göre daha yüksektir. Bu sebeple üreticiler tarafından özellikle kasaplık kuzu ihtiyacının pazarlamasını kolay olduğu yerlerde tercih edilmiştir.

Karacabey Merinosu (Alman et merinosu ile Kıvırcık ırkı melez) olup Güney Marmara, Trakya Bölgesi'nde yaygındır. Orta Anadolu Merinosu ya da Konya Merinosu (Geriye birinci ve ikinci melez düzeyinde Alman et Merinosu ile Akkaraman melezlemesi) sonucunda elde edilmişlerdir. Malya koyunu da Alman et Merinosu ile Akkaraman melezidir.

Diğer bir grup hem et, hem yapağı verimi yönlü melezleme ile elde edilmiş genotipler grubudur. Daha ziyade İç Anadolu'da, İç Batı Anadolu üretilmiş Menemen (İl de France ile Tahirova melez), Orta Anadolu Bölgesi'nde Hasak (Alman siyahbaş, Hampshire, Akkaraman melez), Hasmer (Alman siyahbaş, Hampshire, Merinos melez), Ramlıç (Rambulye ile Dağlıç melez) örnek olarak verebiliriz.

Üçüncü bir grup melez tipleri süt ve döl verim yönlü tipler olup batı Anadolu koşullarında geliştirmiştir. Tahirova (Doğu Friz ile Kıvırcık melez), Türkgeldi (Tahirova ile Türkgeldi Kıvırcık melez), Sönmez (Sakız ile Tahirova melez), Acıpayam (Doğu Friz, İvesi, Dağlıç melez) bu gruba giren tiplerdir. Aynı şekilde Orta Karadeniz Bölgesi'nde elde edildiği belirtilen Bafra koyununda Karayaka ırkı ile Sakız ırkı melezlemesi söz konusudur. Ayrıca Güney Anadolu Bölgesi'nde geliştirmiş olan Çukurova (Sakız ile İvesi melez) ve Çukurova Asaf (Doğu Friz ile İvesi melez) koyun tipi de söz konusudur. Üçüncü grubu oluşturan bu tiplerin genel özellikleri süt verimi daha iyi düzeydedir aynı zamanda kasaplık kuzu üretimi için uygun verim özelliklerine sahiptir. Melezleme çalışmalarında kimi zaman özellikle etçi tipler maksadıyla Trakya Bölgesi'ndeki devlet çiftliklerinde Teksel ile Kıvırcık melezlemesi de denenmiştir. Ancak Teksel'in çevre koşullarına ve kan parazitlerine gösterdiği hassasiyet nedeniyle çalışmalar sürdürülememiştir. Benzer şekilde İngilizce etçi ırklarını ıslah edici olarak kullanan Border Leicester ile Karayaka; Lincoln ile Morkaraman; Dorset ile Akkaraman; Hampshire Down ile Akkaraman gibi daha sonra İl de France Karaman ile Akkaraman; İl de France ile Anadolu merinosu; Alman siyah baş ile Ramlıç; Alman siyah baş ile Acıpayam Melezleme çalışmaları yapılmıştır.

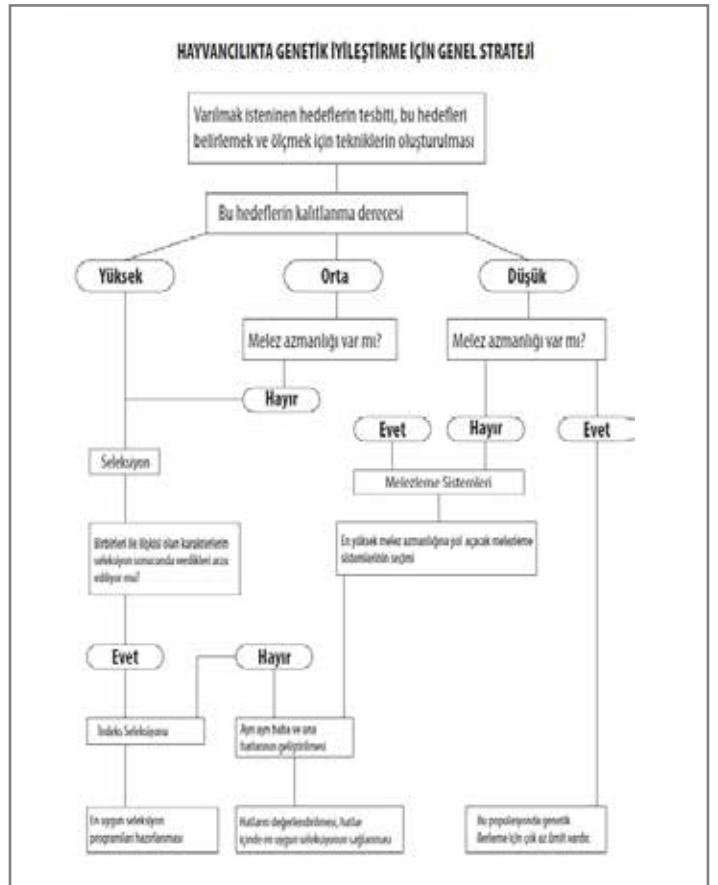
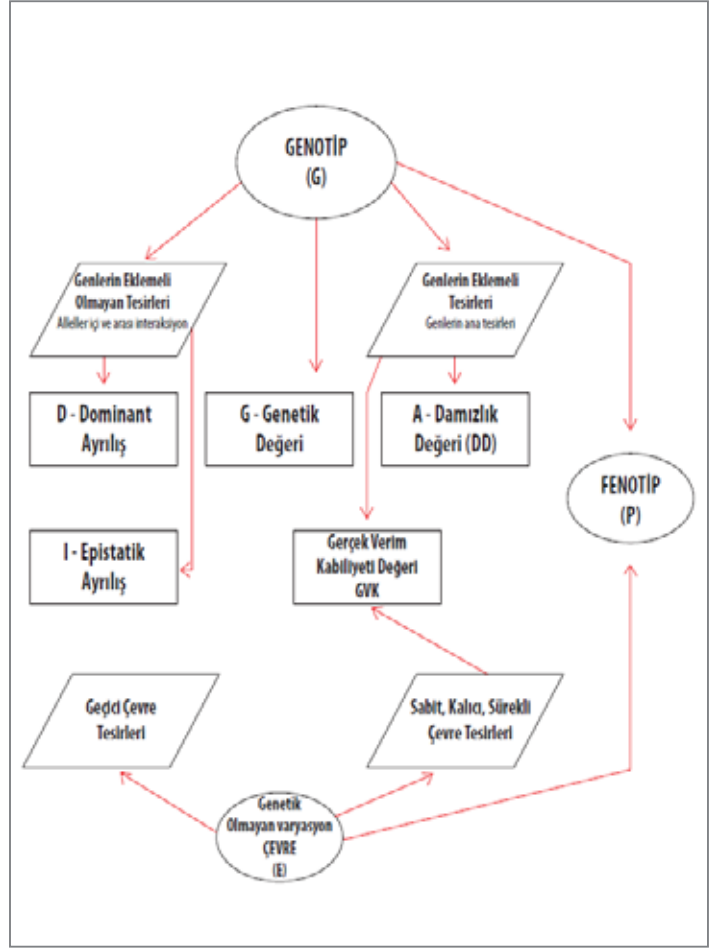

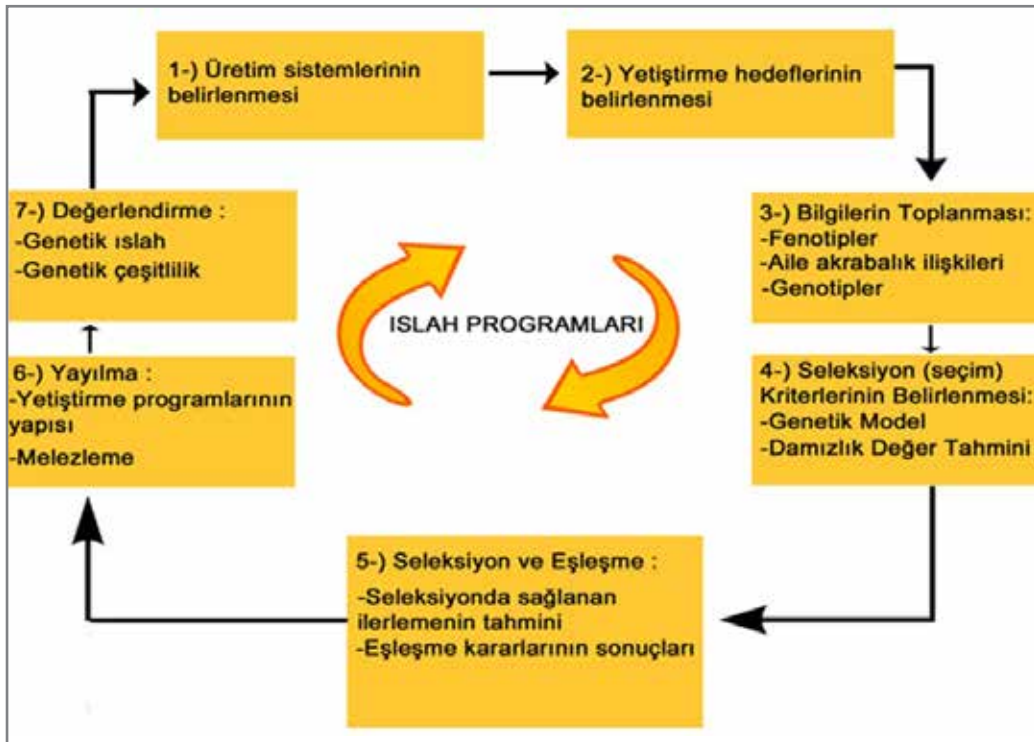
Genlerdeki farklılıktan ileri gelen bireyler arasında değişkenlik hayvan ıslahçısının çalışmak zorunda olduğu ham-maddeyi oluşturmaktadır. Hayvan ıslahçısı yeni bir gen oluşturmaz fakat sürüsünü teşkil eden hayvanlar arasında zaten mevcut olan genetik değişkenlikten yararlanmak zorundadır.

Genetik değişkenlik hayvanlarımızın bugüne ulaşıcaya kadar geçirdiği çok sayıda generasyonlar boyunca meydana gelmiş mutasyonların sonucudur. Bu mutasyonlar seleksiyonla birlikte bazı hayvanları belli bir amaç ya da belli bir çevreler için uygun hale getirmiştir.

Günümüzde hayvan ıslahçısı eskisinden daha fazla bir ilgi ile belirli bir amaç için yüksek derecede etkin verimli hayvanlar üretmek istemektedir. Hayvan ıslahçısı en az yem ile en fazla miktarda süt verebilen ya da et üretebilen koyunlar geliştirmeye çalışmaktadır. Kasaplık koyun üreticisi et üretiminde verimliliği artırma çabası içindedir. Ancak günümüzde et üretiminin miktar olarak artırılması yanı sıra karkas kalitesinin artırılması da arzu edilmektedir. Diğer bir deyişle şimdi sorun yeni ve daha iyi ırklar geliştirmek değil mevcut olan ırkları geliştirmek ya da bunları heterosis avantajından (Melez azmanlığı) istifade edecek biçimde birleştirmektir. Şüphesiz melezleme temeline dayanarak birçok yeni ırk geliştirilmiş veya geliştirilmektedir. Ancak bu şekilde geliştirilen ırkların eski ırklara olan üstünlüğü hala denemelere konudur. Ancak iki ya da daha fazla ebeveyn ırk farklı arzu edilen genlere sahip olduklarından yeni ve üstün vasıflı bir ırk geliştirmek için melezleme bir potansiyel teşkil etmektedir. Burada hayvan ıslahçısının rolü arzu edilen genlere veya gen kombinasyonlarına sahip hayvanları tanımlamak ve bu genleri mümkün olabildiğince çok miktarda sürüsünde yoğunlaştırmaktır. Üstün vasıflı hayvanları tespit ederken çeşitli tipteki gen etkileri ve interaksiyonların yanı sıra çevre etkileri ıslahçının fenotipe bakarak genotip olarak da en üstün bireyin seçimini güçleştirmektedir. Bu bakımdan ıslahçı, geliştirmek istediği hayvanları mümkün olduğunca benzer çevre şartlarında ve tercihen bu hayvanlardan elde edeceği yavruları geliştirmeyi planladığı çevreye benzer koşullarda karşılaştırmalıdır. Karşılaştırmalarını yavruları pazarlamayı planladığı yaşta yapmalıdır. ıslahçı üstün verimli fertleri seçerken bu fertlerin pedigrilerinde bulunan bilgileri ıslah etmek istediği hayvanların özelliklerini ve şayet mevcut ise ikinci derecede akrabalarının ve yavrularının kayıtlarındaki bilgileri kullanmalıdır.

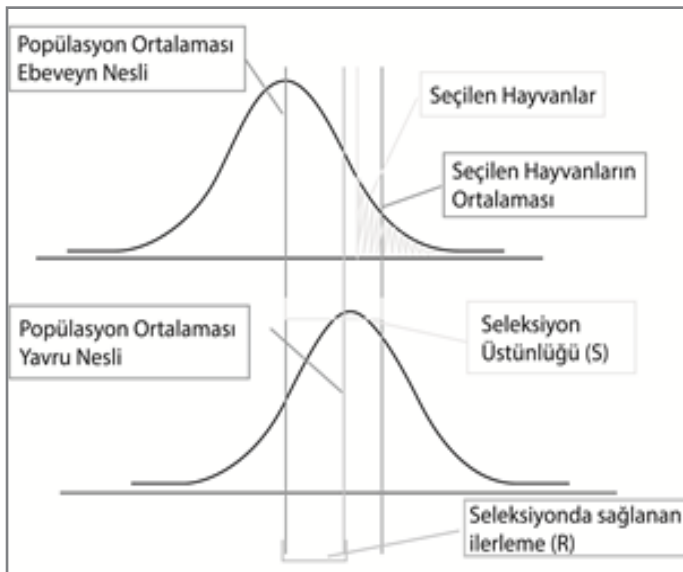
Böyle bir ıslah programı eğer seleksiyon yapılan özellikler tam olarak ölçülmüş ve eklemeli gen etkisinin genetik değişkenliğin başlıca amili olduğunu gösteren yüksek kalıtım dereceli ise etkili olabilecektir. Eğer eklemeli olmayan gen etkileri ele alınan özellikleri etkileyen en önemli amil ise ıslah programı ilk önce akrabalı yetiştirilmiş hatların oluşturmalarını içermek zorundadır. Daha sonra bu akrabalı yetiştirilmiş hatların muhtelif kombinasyonlarda melezleri teşkil edilerek en iyi bileşimi oluşturan hatlar seçilir. Böylece Heterosis (Melez azmanlığı) avantajından yararlanmak için en üstün kombinasyon yeteneği gösteren hatlar seçilmiş olur.

hem ıslahın başlangıcında ki hayvanlarda ve hem de ıslah programı süresince incelenen generasyonlarda genetik ve çevre etkileri arasındaki farkları anlayabilir. Ağırlık, süt üretimi, et üretimi gibi özelliklerin tahmininden ziyade gerçek ölçümleri yapılmalıdır.

Kayıtların sürüdeki bütün hayvanlar için yaş, cinsiyet ve diğer faktörler bakımından elde edilmesi mümkün olan düzeltme faktörleri kullanılarak düzeltilmesi ıslahçıya daha sağlıklı mukayeseler yapma imkanı verir. Eğer kayıtlar çok düzenli ve detaylı biçimde tutulmuşsa ıslah amacıyla genetik olarak üstün hayvanların seçilmesi ve ıslah programındaki ilerlemeleri değerlendirebilmek konusundaki güvenilirlik artacaktır.

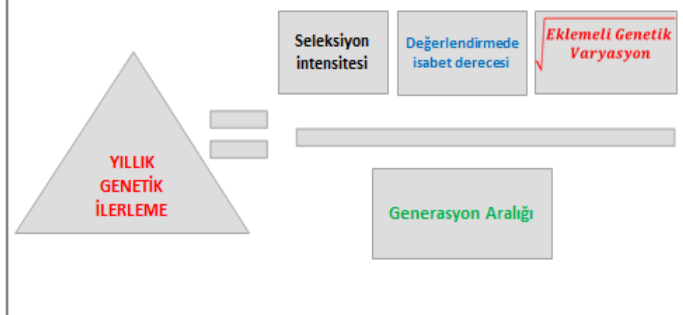
Bir ıslah programı geliştirirken ıslahçı ilk önce seçim yapmak için hangi özelliklerin ekonomik bakımdan en önemli olduğuna karar vermelidir. ıslahçının bu konudaki kararı çalışılan çiftlik hayvanının türüne, kullanılması düşünülen yemleme programına pazarlanması düşünülen ürüne ve bu ürünün satış fiyatına bağlıdır. Çoğu durumlarda ıslahçı seçim yapacağı özelliklerin sayısını sınırlar ve bu özellikleri bir index değeri halinde birleştirir. ıslahçının bu indeks değerinde bir bir özelliğe verilen ağırlık o özelliğin kalıtım derecesine, nisbi ekonomik önemine ve o özellik ile diğer ekonomik öneme haiz özellikler arasındaki korelasyona bağlıdır. Çeşitli çiftlik hayvanları türleri için çok sayıda indeks formülleri geliştirilmiş bulunmaktadır.

İkinci olarak ıslahçı özelliklerin doğru bir şekilde ölçülmesi için geliştirilen metotlar ve kayıtlara aşina olmalıdır. Böylece ıslahçı daha tatminkâr biçimde

ıslahçının programını planlamak için bilmesi gereken diğer bir gerçekte eklemeli ya da eklemeli olmayan gen etkilerinden hangisinin her ekonomik özellik üzerinde daha etkili olduğunu tespit edebilmektir.

Ebeveyn ve yavru arasında ele alınan özellik bakımından benzerliğin derecesi ile ölçülebilen kalıtım derecesi yüksek olduğunda ya da melezlenen ırklardan elde edilen F1 melez döllerinin verim özellikleri ebeveynlerin ortalaması düzeyinde ise eklemeli gen etkisi söz konusudur. Ayrıca henüz tam kanıtlanmamışsa da belli bir özellik için cinsiyetin tesiri büyükse eklemeli gen etkisinin daha önemli olduğu bildirilmektedir. Eklemeli gen etkisinin daha önemli olduğu durumlarda kitle seleksiyon (en iyi erkekleri en iyi dişilerle birleştirmek) yapılması önerilmektedir. Kalıtım derecesi düşük olduğunda, akrabalı

İZLEDİĞİMİZ GENETİK İYİLEŞTİRME STRATEJİSİ

Tablo 1. Damızlık Değer ve İsbet Derecesi Tahminine İlişkin Çeşitli Yöntemler

Bireyin damızlık değerinin tahmini için kullanılan verim bilgisinin sağladığı kaynak	Tahmini Damızlık Değeri $T.D.D. = b(P-P_{out})$ b= Damızlık değer tahmininde kullanılan eğrasyon katsayısı P= Damızlık değer tahmininde kullanılan bilgi kaynağının verimi P= Sürütün ortalama verimi	İsbet Derecesi $ID = \sqrt{b(g)}$ g= Damızlık değeri tahmin edilen birey ile bu tahmini yapmak için kullanılan verim bilgisinin elde edildiği bilgi kaynağı arasındaki akrabalık katsayısı
1) Bireyin Bir Adet Kendi Verimi $b=h^2$ ve $g=1$ olmak üzere	Bireyin damızlık değerini tahmin konusunda tek başına en önemli katkı bireyin kendi veriminden sağlanır. Kardeşlerin verimini ölçmek isbet derecesini yalnızca kendi verimini kullanmaya nazaran az düzeyde artırır.	İsbet Derecesi Kalıtım Derecesinin bir fonksiyonudur. $(ID=\sqrt{(h^2)}=1=h$ dir. Yüksek kalıtım derecelerinde isbet derecesi yüksek düşük kalıtım derecelerinde ise düşüktür.
2) Bireyin Birden Çok Kendi Verimi $(b=n \cdot h^2) / [1+(n-1)t_e]$ ve $g=1$ olmak üzere n= Kayıt sayısı, h^2 = Kalıtım derecesi t_e = Tekrarlanma derecesi	Tekrarlanma derecesi düşük ise bireyin her yeni verimi bireyin bir veriminden sağladığı bilgiye ilaveler sağlar. Oysa tekrarlanma derecesi yüksek ise bireyin gelecekteki verimleri hakkındaki bilgi ilk birim verimle aynı olacağından çok sayıda verim ölçmek gerekli değildir.	Verim sayısı arttıkça isbet derecesi artar. Bu artış (h^2) ve (t) nin her ikisinin de düşük olduğu düzeylerde daha fazladır. Her ilave verimin isbet derecesinde yok açtığı ilave artış önceki kaydın yol açtığı artıştan daha azdır.
3) Bireyin öz veya üvey kardeş verimi $b_g = [gh^2n] / [1+(n-1)t_e]$ ile $g_{(ak)} = \frac{1}{2}$ ve $g_{(ak)} = \frac{1}{4}$ $t_{(ak)} = \frac{1}{4} h^2 + c^2_{(ak)}$; $t_{(ak)} = \frac{1}{2} h^2 + c^2_{(ak)}$ c^2 = Kardeşler arasındaki çevre korelasyonu n= Kardeş sayısı, t= Kardeşler arası korelasyon	Öz kardeşlerde genlerin yarı, üvey kardeşler dörtte biri benzerdir. Bu benzerliğin yanı sıra kardeşler grubu üyeleri büyük bir olasılıkla aynı (ana) çevre koşullarına maruz kaldığından verimleri de benzeme teyammülündedir. Öz kardeş korelasyonu üvey kardeş korelasyonundan daha büyüktür.	Kardeş sayısı arttıkça isbet derecesi artar. Her ilave kardeş sayısı arttıkça isbet derecesi (ID) ilave artışa daha azdır. Yüksek (h^2) li özelliklerde (ID) daha yüksektir. Ancak (h^2) si düşük iken artan kardeş sayısı ise (ID) deki ilave artış miktarı daha büyüktür. Özellikle düşük kalıtım dereceli özelliklerde önemlidir. Özellikle bireyin kardeş özelliklerini birey kesilmeden kardeşler aracılığı ile öğrenmek için yegane yoldur. Kardeş verimleri bireysel verimler yerine asla alternatif olamaz bireysel verimlerin yanı sıra ilaveten kullanılabilir.
4) Bireyin Yavrularının Verimi $b_g = [(1/2)(h^2)(n)] / [1+(n-1)t_e]$ t= Baba bir üvey kardeşler grubu üyeleri arasında korelasyon olup $t = [(1/4)h^2 + c^2]$ dir. Eğer özel durumlarda öz kardeşler $t = (1/2)(h^2)(c^2)$	Özellikle suni tohumlama tekniğinin yaygınlaşması ile damızlık erkeklerin damızlık değer tahmininde en önemli araçtır. Embriyo transferi tekniği bu işlemi dışıyer içinde mümkün kılınmıştır. Döl kontrolü bireyin damızlık değerini tahmin ederken eğrasyon aralığını arttırmıştır.	Döl sayısı ve kalıtım derecesi düzeye göre değişen isbet dereceleri söz konusudur. Döl sayısı arttıkça ID de artar. Düşük kalıtım dereceli özellikler için döl kontrolünün yararı daha büyüktür. ID değeri bireyin kendi verimini kullanmaya nazaran düşük kalıtım derecesi düzeylerinde döl kontrolü iki misline ulaşır.
5) Bireyin Soykütüğü (Pedigri) ndeki Akrabalarının Verimi $b = (g/h^2)$ olmak üzere g= Damızlık değerinin tahmin edilen birey ile kullanılan pedigreedeki bilgi kaynağı arasındaki akrabalık katsayısıdır. Baba ve ana için $g=1$ büyük ebeveynler için $g=1/4$ dir. Genye doğru eğrasyon geçtikçe akrabalık yarı yarıya azalır.	Seleksiyon sadece pedigreeye dayanması nadiren söz konusudur. Eğer böyle bilgiler zaten var ise bireyin kendisi, kardeş döşlerinin yanı sıra bunlara ilaveten Pedigri bilgileri tamamlayıcı olarak kullanılabilir.	Pedigriye göre seleksiyonda isbet derecesi üst düzeylere ulaşmaz. Genellikle ced verimi az olduğundan özellikle 3 yada daha eski generasyon geriye gidiğinde her cedin sağlayacağı yarar azalır.
6) Birey Hakkındaki bilgi sunan birden çok bilgi kaynağına ait verimler. Yukarıdaki 1,2,3,4,5 bilgi kaynaklarından hangileri kullanılrsa ilgili (b) ve (g) değerleri kullanılır.	Eğer kullanılan bilgi kaynağı cedler birbirine akraba değilse çeşitli bilgi kaynakları için belirlenen (TDD)'leri birbirine eklenerek ifade edilir.	İki ayrı bilgi kaynağı kullanıldığında isbet derecesi her bilgi kaynağına ilişkin (bxg) değerleri toplamının karekökü alınarak belirlenir.

yetiştirmenin zararlı etkilere yol açtığı ve melezlemenin daha faydalı etkileri görüldüğünde eklemeli olmayan gen etkileri söz konusudur. İki ebeveyn grubu arasında yapılan melezlemede F1 bireyleri her iki grubun üstünde bir değer gösteriyorsa (Heterosis) bu durumda da eklemeli olmayan gen etkisi söz konusudur.

Bir özellik üzerinde eklemeli olmayan gen etkisi daha etkili ise bu özelliği geliştirmek için en iyi yol iyi bir birleşme (Kombinasyon) kabiliyeti ile temayüz etmiş soy ya da hatları melezlemektir. Bazen ıslahçı bazılarında eklemeli gen etkisinin önemli olduğu, diğer bazılarında ise eklemeli olmayan gen etkilerinin önemli olduğu birçok özellik bakımından ıslah ve seleksiyon yapmak isteyebilir. Burada tavsiye edilen yöntem yüksek kalıtım dereceli özelliklerde gelişme sağlamak için saf hatlar ya da ırklar elde etmek ve sonra bu hat ya da ırklar arasında heterosis gösteren özellikleri geliştirmek için melezlemeler yapmaktır.

Seleksiyon prensibi ve seleksiyonda sağlanan ilerlemenin şematik görünümü

Genetik kazanımı tahmin etmek geleceği tahmin etmektedir. Yavruların performansı mevcut nesille karşılaştırıldığında ne kadar daha iyi olacaktır?

Seçilen ebeveynlerin kendi nesilleri karşılaştırıldığında üstünlüğüne seleksiyon üstünlüğü, farklılığı (S) adı verilir.

Yavruların, ebeveynleriyle karşılaştırıldığında üstünlüğüne seleksiyonda sağlanan ilerleme (R) adı verilir.

İslahçı seleksiyon yaptığı çeşitli özellikler arasında pozitif ya da negatif genetik korelasyonları bilmek zorundadır. Bazı önemli özellikler arasında bu gibi ilişkiler tespit edilmiş bulunmaktadır. İslahçı geliştirmek istediği özelliği etkileyen çevre ve genotip interaksyonlarının olup olmadığını belirleyebilirse daha etkili program yapabilir. Bu konudaki veriler az olmakla beraber çoğu kez önemli etkilere sahiptir.

Kayıtların sürüdeki bütün hayvanlar için yaş, cinsiyet ve diğer faktörler bakımından elde edilmesi mümkün olan düzeltme faktörleri kullanılarak düzeltilmesi ıslahçıya daha sağlıklı mukayeseler yapma imkânı verir. Eğer kayıtlar çok düzenli ve detaylı biçimde tutulmuşsa ıslah amacıyla genetik olarak üstün hayvanların seçilmesi ve ıslah programındaki ilerlemeleri değerlendirebilmek konusundaki güvenilirlik artacaktır.

Belli bir özel amaç için en uygun bireylerin seçilmesi ya da genetik materyalin bu amaçla yeniden düzenlenmesinde seleksiyon önemli bir araçtır.

Seleksiyon en basit biçimde bir popülasyondaki bazı bireylerin gelecek generasyonu üretmek amacıyla diğerlerine tercih edilmesi anlamına gelir. Doğal kuvvetler tarafından oluşturulan doğal seleksiyon ve insan tarafından oluşturulan yapay seleksiyon olmak üzere iki çeşit seleksiyon vardır.

Bir koyun ıslahı programının planlanmasında aşağıdaki noktalara dikkat edilmesi önerilir.

- 1) Sürüdeki bütün bireylerde, kulak numarası veya diğer metotlar yardımı ile numaralama yapılmalıdır.
- 2) Sürüdeki bütün bireylerin verim kaydını elde edecek düzenlemelere gidilmelidir. Her kuzu, koç, koyunun kayıtları tutulmalıdır.
- 3) Her kuzunun sütten kesim ağırlığı cinsiyet, yaş ikizlik ve ana yaşı için düzeltilmeli ve kaydedilmelidir.
- 4) Döl verimi bakımından elverişsizlik gösteren, bazı kusurlara sahip, sütten kesim ağırlığı düşük kuzular üreten ve yapağı verimi düşük koyunlar damızlık dışı bırakılmalıdır. Eğer arzu edilirse verimlilik indeksi teşkil edilebilir. Bu indeks sürüdeki her koyun için

kuzularının sütten kesim ağırlığı kendisinin hangi özellik için ıslah yapılıyorsa o özelliğin (mesela yapağı) verimini dikkate almalıdır. Bu indeks değerine göre koyunlar sıralanır en düşük değerlere sahip olanlar sürüden ayklanır.

Koyunların ürettiği kuzuların sütten kesim ağırlığı ve koyunun yapağı veriminin kalıtım derecesi yüksektir. Sürüden ayıklanan hayvanlar yerine daha önce açıklanan indeksler yardımı ile en yüksek sıralarda yer alan dişi toklular sürüye dahil edilir. İndeks değeri kullanılamıyorsa vücut ağırlığı et, süt ve yün kalitesi bakımından üstün dişi toklularla sürü tamamlanır.

5) Sürüde 1'den fazla koç kullanılıyorsa bunların döllерinin kayıtları karşılaştırılır, daha sonra dölleri arzu edilen ortalamasının altında bulunan koçlar sürüden ayklanır. Daha sonra bu koçların yerine sütten kesilen kuzu, et özellikleri, süt verimi özellikleri yüksek yapağı verimi bakımından üstün ana ve babalardan olma erkek tokluları sürede kullanılmak üzere ayrılır. Sürüden atılan koçların yerine kullanılacak erkek toklular kendi sütten kesim ağırlığı kendi sütten kesiminden sonraki ağırlık artış hızı kendi yün kalitesi, kendi et tipi özelliğine göre de seçilebilir veya erkek toklular daha önce dişi toklular için önerildiği gibi indeks değeri esasına göre de seçilebilir.

6) Ticari kuzu üretimi için melezleme kullanılabilir. En iyi usul döl verimliliği, verim et özellikleri, yapağı kalite ve kendileri bakımından üstün olduğu bilinen ırklar arasında melezleme yapılmasıdır.

KÜÇÜKBAŞ HAYVANCILIK için 10 MADDEDE ŞARBON

1- Şarbon; İnsanlara da bulaşabilen bakterilerin sebep olduğu önemli bir hastalıktır. İnsanlarda dalak, kabarcık, kara çıban veya kasap çıbanı olarak da adlandırılır. Deride, sinir sisteminde veya akciğerlerde yerleşir. Akciğer şarbonu insanı öldürebilir. Ülkemizde insanlarda en çok deri şarbonu görülmektedir.

2- Şarbon; Evcil hayvanların hepsinde görülebilir. Son günlerde ülkemizde hastalık ilk defa görülmüş veya ithal hayvanlarla gelmiş gibi yanlış bilgilen-dirmeler yapılmaktadır.

3- Şarbon; Sıcak, rutubetli ve bataklık bölgelerde daha fazla görülür.

4- Açlık, yorgunluk, aşırı sıcak ve soğuk, kötü bakım ve beslenme, şap hastalığı, iç parazitler, hastalığın çık-masına ve yayılmasına yardımcı olur.

5- Mikrop; toprakta, sulara ve mera-da 50-60 yıl yaşayabilir.

6- Şarbondan ölen hayvanın parça-lanması ile mikrop bulaşan yağmur ve sel suları, hastalığı çok uzaklara taşır. Onun için, ölen hayvan asla açıl-madan, iki metre derine gömülmeli kireçle örtülmelidir.

7- Hastalık Nasıl Bulaşır?

➤ Hasta hayvan, ölmeden 1-2 gün önce mikrop çıkarmaya başlar.

➤ Dışkı mikropudur, idrarı mikropudur.

➤ Ölenlerin ağzından, burnundan gelen kanlarla da mikrop çıkar. Bu mikroplar havaya, suya, ahırdaki malzemelere bulaşır; oradan da diğer hayvanlara ve insanlara.

➤ Kan emici sineklerde şarbon mik-robunun taşınıp, yayılmasında önemli rol oynarlar.

8- Hastalığın Belirtileri Nelerdir?

➤ Hayvan halsizdir.

➤ Sendeler, ayakta duramaz, titrer.

➤ Kasılmalar gösterir.

➤ Ateşi yükselmiştir.

➤ Nefes almada zorluk çeker.

➤ Kabızlık ve sonra kanlı ishal görülür.

➤ Boğaz altında, vücutta şişkinlikler oluşur.

➤ Koyunlar, halsizleşip, titreyip, nefes almada zorlanıp, birden bire düşüp ölmüşse, şarbon ihtimali çok yüksektir.

➤ Ölen hayvanlar katılaşmaz. Yani ölüm sertliği oluşmaz veya az oluşur. Şarbondan ölmüş hayvanlar çabuk kokuşur.

➤ Kan koyu renktedir, pıhtılaşmaz.

➤ Dalak 5-6 kat büyümüştür.

➤ Karaciğer ve böbrekler şişmiştir.

➤ Bağırsaklar parlak kırmızı renkli kan-lı bir sıvı ile doludur.

9- Nasıl Tedavi Edilir?

➤ Hastalık çok çabuk geliştiği için, te-davisi zordur. Hatta mümkün değildir.

➤ Antibiyotiklerle ve serum ile tedavi

yapılabilir. Ancak bu çok pahalı bir metottur.

10- Hastalık Çıkışı Nasıl Engellenir?

➤ Hastalıkla uğraşmaktansa, hastalığı kapiya uğratmamak daha doğrudur. Bu da aşı ile olur.

➤ İki aylıktan büyük hayvanlara ilk-baharda aşı yapılmalıdır. Yakınlarda bir yerde hastalık çıktığı duyulursa, hemen aşı yapılmalıdır. Aşılamadan 1 hafta sonra hayvanlar bağışıklık kazanır.

➤ Hastalığın çıkışı meradan ise, hay-vanlar meraya çıkarılmaz.

➤ Şüpheli otlar, samanlar yakılır, yok edilir.

➤ Ölen hayvanlar, 2 metre deri-ne, üzerine sönmüş kireç dökülüp gömülür.

➤ Hastalık ağılda çıkmış ise, sağlam hayvanlar ayrılarak aşılanır. Ağıl uy-gun antiseptiklerle dezenfekte edilir.

➤ Şarbon ihbarı mecburi bir hastalık-tır. Hastalık şüphesi bile olsa, hemen Tarım ve Orman Bakanlığı İl/İlçe Mü-dürlüklerine, Damızlık Koyun Keçi Ye-tiştiricileri Birliğine haber verilmelidir.

KİLİS'TE EN GÜZEL KOYUN VE KEÇİLER RENKLİ GÖRÜNTÜLERE SAHNE OLDU

Kilis'teki Yöresel Ürünler ve Kilis Zeytinyağı Festivali kapsamında, "En Güzel Koyun ve Keçi Yarışması" düzenlendi.

Beşenli Köyü meydanındaki yarışmada, 20 koyun ve 19 keçi görücüye çıktı. Renkli görüntülere sahne olan yarışmada, çeşitli kriterlere göre yapılan değerlendirme sonucu, Numan Kurt'un koyunu birinci, Mustafa Yılmaz'ın koyunu ikinci, Mevlüt Aydın'ın koyunu ise üçüncü oldu.

Keçi kategorisinde ise birinciliği Hasan Ay'ın, ikinciliği İsmet Keskinlik'ın, üçüncülüğü ise İbrahim Yılan'ın keçisi elde etti. Etkinlikler kapsamında, Türk Kızılayı Toplum Merkezi ile Kilis Damızlık Koyun ve Keçi Yetiştiricileri Birliği iş birliğiyle düzenlenen "stresle baş etme, ilk yardım ve hijyen" eğitimlerine katılan 200 çobana sertifikaları verildi.

Vali Mehmet Tekinarslan, törende yaptığı konuşmada, insan yaşamının varlığının ve devamlılığının sağlanmasının sağlıklı gıdalla mümkün olduğunu söyledi. Kilis'in organik zeytinyağı, bal ve üzüm üretiminde özel bir yere sahip olduğunu aktaran Tekinarslan, tarım ve hayvancılığın ikinci plana atılmayacak kadar önemli olduğunu ifade etti.

Tekinarslan, Hindistan'ın 2050 yılında Çin'in nüfusunu geçeceğini varsayıldığını anımsatarak, şunları kaydetti: "Dolayısıyla büyük bir tüketici kitle var. Dünyanın en güzel topraklarına ve suyunu sahip bir ülkenin vatandaşlarıyız. Biz bu ülkenin topraklarını her geçen gün üretime daha fazla katkı sağlayacak şekilde değerlendirmek durumundayız. Mustafa Kemal Atatürk, 'köylü yurdun hakiki efendisidir' diyor. Gerçek üretici olan, çalışan köylü, milletimizin ve

ülkemizin efendisidir. Bu kapsamda bilim adamlarımızı, kamu idarelerimizi, birliklerimizi ve üreticilerimizi bir araya getirdik. Hepimizin bir diğerinden alacağı ve etkileneceği konular var. Eğer bu topraklarda koyun, kuzu, biçerdöver ve traktör sesi kesilirse, ne yaparsak yapalım, bizim dünya üzerinde gücümüz, kudretimiz zayıf kalır."

Şenlikte Beşenli Köyü Muhtarı Ahmet Muhtar Doğanyılmaz ve Kilis İli Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği Başkanı Mehmet Cınavuk da birer konuşma yaptı.

Konuşmaların ardından yerel sanatçı Mehmet Yakar konser verdi ve En Güzel Koyun ve Keçi Yarışması'nda dereceye giren hayvan sahiplerine Kilis Valisi Mehmet Tekinarslan, AK Parti Kilis milletvekilleri Mustafa Hilmi Dülger, Ahmet Salih Dal, Tarım ve Orman İl Müdürü Songül Kadioğlu ile protokol üyeleri tarafından hediyeleri verildi.

Avrupa Birliği'nde Keçi Sütü ve Peyniri

Dr. Erhan EKMEN

Ziraat Yüksek Mühendisi

Değerli Yetiştiriciler,

Geçiminizi sağlamak için, büyük emek vererek ürettiğiniz sütünüze piyasada hak ettiğiniz karşılığı alabilmeniz gerekmektedir. Sütünüze ve peynirinize nihai tüketicinin ödediği fiyat ile sizin satış fiyatınız arasında büyük fark varsa, hakkınız kayba uğruyor demektir. Hâl-buki bir malın değeri üzerinde en büyük hak her zaman üreticinin olmalıdır. Eğer siz almasını bilmezseniz, hiç kimse size hakkınızı tam olarak vermeyecektir.

Ekonomi kuralı olarak, piyasada bir malın fiyatının yükseliyorsa o ürüne talep olduğunu gösterir. Doğal olarak tüketimi karşılamak için üretim artacaktır. Gerçekten de hem ülkemizde, hem de dünya çapında keçi sütüne yönelik bir talep artışı yaşanmaktadır. Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Teşkilatı (FAO) verilerine göre dünya çapında keçi sütü üretimi, son 20 yılda iki katına çıkmıştır. Bu artışta Avrupa Birliği'ndeki (AB) artan tüketimin büyük etkisi olmuştur. AB'deki bu tüketim artışının iki sebebi vardır. Birincisi, AB'de ortalama aile refah düzeyinin giderek yükselmesiyle, aile bütçesinde gıda için yapılan harcamalarda lezzetli ve yüksek kaliteli ürünlere yönelme olmuştur. İkincisi ise, süt ineği sektöründe yaşanan krizler nedeniyle alternatif süt kaynakları arayışlarıdır. Bu iki durum AB'de keçi yetiştiriciliğini otlaklardan ağıllarda yoğun ıslah çalışmalarını yapılan yetiştiriciliğe yöneltmiştir. Dünya genelinde yıllık ortalama 60-90 kg olan süt verimi, AB'de 300 kg düzeyine yaklaşmıştır. Başlangıçta peynir yapımında inek sütü ile karıştırılarak kullanılan keçi sütü, artık tek başına marka haline gelmiştir. Keçi sütünden yapılmış peynir denilince, akla önce Fransızlar gelmektedir. Rokfor (Roquefort), Çevr (Chvre), Pelardo (Pelardon), Ösartivili (Ossau-Iraty-vieille) gibi meşhur markaların keçi peynirlerinin kilogram fiyatları daha Fransa içindeyken bile 70-90 Avro arasında değişmektedir. Bu markalardan zaten Chvre kelimesi, Fransızca keçi anlamına gelmekte, Amerika'da ise keçi peynirinin karşılığı olarak kullanılmaktadır.

Fransızlar keçi sütü üretiminde Hollandalılar ile işbirliği yaparak birlikte kazanmaktadırlar. Bu iş birliğinden

Hollandalılar, Fransız üreticiler için son derece teknolojik sistemlerle, iyi bir genetik kaliteye sahip hayvanlardan oluşan, karlılığı yüksek çiftlikler kurarak büyük kazançlar sağlamaktadırlar. Bununla birlikte Fransızların da üretimlerini arttırmak için yaptıkları bu harcamalara karşın pazarda kazançları çok daha fazla olmaktadır. Bütün bu başarıların arkasındaki gerçek neden ise; keçi sütü üreticisinin örgütlenme gücüdür. Özellikle küçükbaş yetiştiricilikte ıslahı üzerine çalışan üretici örgütlerinin başarılı uygulamaları bulunmaktadır. Yukarıda adı geçen rokfor peyniri örnek alınırsa,

örgütlenmenin nasıl başarı getirdiği görülebilir. Fransa'nın küçük bir dağ kasabesindeki üreticiler ve işleyiciler 1920'li yıllarda önce kendi aralarında bir araya gelerek her biri kendi federasyonlarını kurmuşlar. Daha sonra da bu iki federasyon birbirleri didişmek yerine bir araya gelerek konfederasyon şeklinde bir yapı oluşturmuşlar. İşte bu yapı, peynirlerine sahip çıkmakta, Coğrafi İşaret olarak tescilleme işini yürütmekte ve bunu marka şekline sokarak ticari kazanç haline getirmektedir. Hatta müze, mahzenler, satış yerleri, restoranlar derken küçükçük Kasabanın kendisi bile bu yapı ile ciddi bir kazanç kapısı haline gelmiştir. Bu sayede büyük şehirlerdeki marketlerde benzer diğer peynirler 8 Avro iken bu peynirin fiyatı, 50 Avroya kadar çıkmaktadır. Sonuç olarak, Fransa, hem keçi süt üretiminde hem de saf keçi peyniri üretiminde Avrupa standardı olmaya devam etmekte ve keçi peyniri üretimi sürekli artış göstermektedir.

AB'de keçi sütü ve peyniri üretiminde bir diğer önemli ülke ise; İspanya'dır. Ülkede hala mera ağırlıklı yetiştiricilik yapılmakta ve keçi sütünü diğer sütlerle karıştırarak peynir üretilmektedir. İspanya'da, süt sektöründeki dalgalanmalar ve krizler bu alandaki gelişmeyi yavaşlatmaktadır. Burada InLac adı verilen örgüt devreye girerek başarılı sonuçlar elde etmektedir. Fransa'daki konfederasyona benzer bir yapı olan InLac, İspanya'daki tüm süt sektörünü kapsayan meslekler arası (inter branş) kuruluştur. Üyeleri, üreticileri temsilen

SERAJA, COAG, UPA ve Agro-Alimenter Kooperatifleri ve sanayicileri temsilen de FENIL ve yine Agro-Alimenter Kooperatifinden oluşmaktadır. Esas işlevi süt sektörünün değer zincirinin sürdürülebilirliğini sağlamaktır. InLac, süt zincirinin paydaşları arasında ara geçiş ve yapılanmanın temel aracıdır. Kendisini oluşturan örgütlerin eylem alanları kapsamında üyeleri arasında bir forum ortamı oluşturmaktadır.

AB'de bu alanda öne çıkan ülkelerden biri de komşumuz Yunanistan'dır. Mera ağırlık sistemleriyle keçi sütü üretmekte, iç pazarda yerel tüketime yönelik geleneksel keçi peyniri yapılmaktadır. AB'de süt ineği sektöründe yaşanan krizler arttıkça ürün çeşitlendirmesi için keçi sütünü bir fırsat olarak gören İtalya ve Portekiz gibi ülkeler de keçi sütünde faaliyetlerde bulunmaya başlamıştır.

Peki, AB'de bu fırsatlar olurken, biz ne yapıyoruz. Önemli bir hayvan varlığı ve yetiştiricilik kültürü geçmişine sahipken, kurulu hazır bir güç olan Yetiştirici Birliğimiz varken bu pazarı değerlendirmemek olur mu? Yani AB çiftçisi kadar imkanlara sahipken, onların yaptığını biz de başaramaz mıyız?

Bu soruların cevabı siz çok daha iyi biliyorsunuz. Gelecek sefere yetiştiricimize, Birliğimize ve Devletimize düşen görevler neler, bunların üstesinden gelmek mümkün mü ve nereden başlamalıyız gibi soruların cevaplarını hep birlikte arayabiliriz.

Bir Çobanla Söyleşi*

* Prof.Dr. Reşit Sönmez'in Şubat 1985'de yayınlanan "Ziraat Üzerine Söyleşiler" kitabından.

Hepimiz biliriz adını çobanın. Ama çoğumuz tanımayız onu. Koyunları güden, sürüyü yöneten, kavalından yükselen tatlı nağmelerle meleyen kuzuların sevincini dile getiren yalnız adam! Kentten, kalabalıktan uzak, gözü ve gönlü doğa güzellikleri ile dolu, kırların ve yaylaların sade, dürüst ve azla yetinen saygın kişisi, ziraat mesleğinin en eski temsilcisi!

İnsanoğlunun başarılarla dolu tarih sahifelerinde en övünülecek başarılarından biri de hayvanların evcilleştirilmesidir. Hayvanı evcilleştirmek sabır ve inatla yürütülen binlerce yıllık çalışmanın sonucudur. Bugünün insanı, geçmiş atalarımız kadar sabırlı olabilseydi belki bugün bile yeni evcil hayvanlar elde edebilirdik. Sevgi, hoşgörü, sabır ve özverinin temsilcisidir çoban! Hayvanı sevmeyen ve hayvanlara sert davranan huysuz insan çoban olamaz.

Koyun, kuzu ve köpeği ile birlikte çoban, dağ başında mutlu bir ailedir. Serin vadilerde, soğuk subaşlarında kümeleşen ve yamaçlarda otlayan sürüler akşama doğru yavaş yavaş köye doğru ilerler. Gece dinlenmeye çekilir ve ertesi sabah güneşle birlikte gene kırların yolunu tutar. Günler ve geceler hep aynıdır.

Büyük kentlerin çevrelerinde dağ gibi gelişen gecekondu mahallelerinde oturanlar, çoğunlukla dünün çiftçileri, dünün çobanlarıdır. Tarlasından sürüsünden ve köyünden kaçan bu insanlar nasıl bir arayış içindedir? Küçük arazi parçaları üzerinde oyalanan ve çok kazanamayan çiftçinin gözü başka yerdedir. Günün birinde uzaklaşır, gider. Kimileri der ki, köyün saf, dürüst insanı, evini tarlasını bırakıp kente göç ederek saflığını ve asaletini kaybediyor. Bu toplumsal bir olaydır. Derinliğine araştırılmalıdır. Yer değiştiren bu insanlarımıza uygun yerleşim alanları ve çalışabileceği bir iş bulunmalıdır.

Çobanın kaderi yalnızlıktır. Geçen yılların etkisiyle o da başka hayaller kurar ve sürüsünden ayrılır. Yeni yaşantılar, çeşitli eğlenceler ve onu etkileyen olaylar bir gün sevdiği hayvanları bir yana bırakıp başka rüzgârlara kapılmasına neden olur. Çünkü bugünkü yaşamda genç çobanın hayatını renklendirecek bir

şeyler yapılamıyor ülkemizde. Yalnızlık, yokluk ve dünya zevklerinden yoksun olmak kaderidir çobanın! Günümüzde en zor bulunan kişi çobandır. Sürü sahipleri iyi bir çoban ele geçirmek için hep arayış içindedir. Çünkü çoban gözü ile hayvanları besler! Evet öyle, çobanın gözü her an hayvanların üzerinde olursa her şey yolunda gider.

Yıl 1951. Gaziantep ve Urfa yörelerinde ivesi koyunları üzerinde bir araştırma yapıyorum. Genç, enerjik ve hayata bağlı bir asistanım. Ankara'dan kalkıp Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ne giderek, gerek halk elindeki ve gerekse o zamanlar sadece Ceylanpınar Çiftliği'nde yetiştirilen ivesi koyunlarını ölçüp, resimlerini çekeceğim. Sabahleyin otelden çıkıp elimde ölçü bastonu, bir demir pergel ve omuzumda fotoğraf makinesi asılı olarak otobüs garajına yürüyorum. Biraz sonra resmi elbiseli bir bekçi yanıma yaklaştı ve beni karakola davet etti. Belli ki beni casus sanmışlar. Hüviyetimi gösterdim. Kim olduğumu ve amacımı komisere anlattım. Biraz sonra serbest bırakıldılar. Taşıdığım aletler dikkati çekmiş ve şüphe uyandırmış.

Gaziantep garajında otobüse bindim ve Kilis'e doğru yol aldık. Yolda bir köprü ayağında ineceğimi söyleyince, şoför:

- "Buralarda köy bile yok, niçin iniyorsunuz, nereye gideceksiniz?" dedi.

Ben derdimi anlatmaya çalıştım. Karşı yamaçlarda gördüğüm bir koyun sürüsünün yanına gideceğimi, onları

ölçüp resimlerini çekeceğimi söyledim. Herkesin şaşkın bakışları arasında yamaça doğru yürümeye başladım. Arkamdan onlar düşünüyorlardı, koyunun nesi ölçülür, koyunun resmini çekmeye ne gerek var? Ta Ankara'lardan gelip dağ başlarında koyun peşinde dolaşmak garip bir iş görünüyordu bu insanlara. Koyun kırların ve dağların hayvanı, gezer, dolaşır, kendi kendine sürdürür hayatını, nesi incelenenecekti koyunun! Tepeye doğru tırmanıyordum. Sürüye yaklaştıkça çoban da meraklandı ve bana doğru yürümeye başladı. Saldıran köpeklerini susturup beni korumaya çalışıyordu. Karşılaştık ve selamlaştık. Sürünün yanına yaklaştıkça düzeni bozulan ve dağılan koyunlar sağa sola koşuyor, köpekler havlıyordu. Bir kenara çekilip konuşmaya başladık. Kim olduğumu niçin geldiğimi anlattım. Çoban durumu kavramış gibi görünüyordu. Ancak gene de merak ediyor, beni tanımaya çalışıyor ve böyle dağ başlarına gelişimi kendi kendine yorumluyordu. Söylediklerimi dinledi ve güldü.

- "Koyunun nesi ölçülür? Ankara'lar-
dan buraya kadar bu iş için mi geldiniz?" dedi.

Ben olayı biraz daha açıklamaya çalıştım. Sigara verdim. Birlikte getirdiğim bir kitabı açıp koyun resimleri gösterdim. İvesi koyunu hakkında buna benzer kitap hazırlayacağımı anlattım. Çoban da bir takım yeni düşünceler uyandırdım sanki. Konuşmaları sürdürdük. Bir koyundan ne kadar süt aldığını sordum. Yılda bir teneke peynir dedi. Bu 60-70 kilo süte

denk geliyordu. Ben kendisine, başka ülkelerde ivesi koyunlarından 600-700 kilo süt alındığını anlattım. Ve biz de çalışır, gayret gösterirsek bu duruma ulaşabiliriz dedim. Baktı ve güldü.

- "Bir koyun bu kadar çok süt nasıl verebilir. Bende birkaç koyun var. 150-200 kilo verir. Fakat senin söylediğin çok fazla" dedi.

Uzun uzun konuşarak ona yetiştirme, hayvan ıslahı, verimli koyunların seçimi ve çiftleştirme yöntemlerini anlatmaya çalıştım. Dağların insanı, saf köy çocuğu inanır gibi oluyordu anlattıklarım. Bana her yönden yardımcı oldu. Koyunları tek tek yakalayıp ölçmem için elinden geleni yaptı. Resimler de çektim. Bezgincik duymadan koştu durdu. Daha sonra bir kenara çekildik, taşların üzerine oturduk, koyunculuk konusunda bildiklerimizi karşılıklı anlattık birbirimize. Çoban hem koyunları seviyor hem de işini biliyordu. Renk, vücut yapısı ve süt verimi bakımından hayvanları tanıyor, ana ve babalarını biliyordu. Ben de ona genetik ve ıslah biliminden, sadeleştirilmiş biçimde bir şeyler aktarmaya çalıştım. Aslında o da kendi deneyimlerine dayanarak buna benzer işler yapıyordu. Anlaştık diyebilirim.

Çoban! Dağların özgür ve temiz yürekli insanı! Bize süt veren kuzu veren koyunların kader ortağı! Bu ülkenin çobanı da eğitilmelidir. Çobanlık sevilen, aranan ve hiç terkedilmeyecek bir meslek haline getirilmelidir. Yalnızlık içinde ve sürüsünün başında bizim için, insanlarımız için çalışan ve üreten bu çobanlara ne kadar saygı duysak azdır.

Tarihi bir öykü anlatılır çoban hakkında. Öykünün adı "Yemeğini Ye Ev Sahibinin İşine Karışma".

Geçmişte bir gün Sultan Murat, İstanbul çevresinde gezinti yaparken yağmura tutulur ve ıslanır. Civarda bir koyun sürüsü görür. Yaklaşır ve çobanın çadırına sığınır. Çoban tanımadığı misafiri güler yüzle karşılar, ateş yakar, elbiselerini kurutur. Misafir kim olduğunu çobana söylemez. Tatlı konuşmalar olur. Dostluk ilerler. Çobanın içinden gelir, bir kuzu keser ve güzel bir ziyafet verir. Sultan Murat elindeki kızarmış eti yerken der ki:

- Sağol çoban, bizi çok iyi karşıladın, çok ikram ettin. Fakat içimden bir şey sormak geliyor. Acaba bu kuzuyu kestiğinden Ağanın haberi olacak mı?

Çoban yaklaşıp ve Padişahın yüzüne bir tokat patlatır ve şöyle der:

- Yemeğini ye, ev sahibinin işine karışma.

Uzun saatler geçer, ayrılma zamanı gelir. Tokatı unuttur gibi görünen Sultan, aynı biçimde intikam almak için, çobanı İstanbul'a davet eder, oturduğu yeri anlatır ve adres verir. Ayrılırlar.

Aradan aylar geçer, bir gün çoban İstanbul'a gelir, aradığı yeri sorarak bulur. Ancak saraydan içeri girince içini bir korku sarar. Vaktiyle misafir ettiği kişinin kim olduğunu anlar. Fakat susar. Oturulur, konuşulur, sonunda yemeğe sıra gelir. Padişahın yanında Sadrazam da var. Padişah çorbadan sonra gümüş kaşığı kırar atar. Arkasından yemek gelir. Bu sefer gümüş çatalı kırar atar. Çoban hiç aldırış etmez. Fakat Sadrazam endişelenir, bir şeyler söylemek ister, söyleyemez. Etili yemeğe sıra gelince bu seferde gümüş bıçak kırılır. Sadrazam dayanamaz ve hafifçe söylenir:

- Bağışlayın Sultanım, yazık oluyor takımlara.

O ana kadar kenarda sessiz oturan çoban yerinden fırlar ve Sadrazama bir tokat atar ve :

- "Yemeğini ye, ev sahibinin işine karışma" der.

Çoban dünyanın her tarafında güç ve yorucu işlerin adamı olarak bilinir. Güçlük daha çok, izinsiz, tatilsiz ve her an koyunların yanında olmaktan geliyor. Koyunlarını çok seven çoban, yerine bir başkasını nöbetçi bıraktığı zaman gözü arkada kalır. Akli her an sürüsünde olan çoban başarının ve kazancın sihirli değneğidir.

Fransa'da bir çiftlik geziyorduk. Koyunlara bakan çobanın iş sözleşmesini inceledik. Gördük ki belli bir aylık maaştan başka, süttan kesimde elde mevcut kuzu sayısına göre ek bir ödeme yapıyordu. Yüz analık bir sürüden 110 kuzu ikinci ayına ulaşmış ise çoban sadece

aylığını alıyordu. Bundan sonra yaşayan ve elde kalan her kuzu için bir pirim ödeniyordu. İkizliği artırmak ve doğan kuzuları yaşatmak ta çobanın ne ölçüde etkili olacağı açıkça görülüyordu.

Birleşik Amerika'da geniş mera koyuncululuğunda çobanlar büyük sürüleri at ve arabalarla güdüyordu. Düz ovalarda araba kullanılır, meyilli yamaçlara çıkarken at binilir. Geceleri merada konaklarken araba içinde çobanın yatacak yeri olur. Bir tarafta yemek tenceresi de kaynar. Koyun sayısı fazla olan büyük sürülerde birkaç çoban görev alır ve kendi aralarında sürüleri bölüştürerek otlatırlar.

Başka bir sistemde, büyük koyun sürüleri için etrafı tellerle çevrili otlaklardan yararlanılır. Büyük sürüler burarlarda çobansız dolaşır. Koyunlara su, tuz ve dane yem sağlanmıştır. Kapalı ağıl yoktur. Yaz kış koyunlar merada tutulur. Bakıcılar gelir dolaşır, hasta olanlarla ilgilenir. Yöneticiler ve teknik elemanlar gerekli kontrolü yaparlar.

Türkiye'de çok duyulan sözler "iyi çoban bulamıyoruz, çoban çok para istiyor!" biçimindedir.

Bu kutsal mesleğe sahip çıkmalıyız. Onu sevilir, yaşanır biçime sokmalıyız. Çobanlık kursları ve çoban okulları açmalıyız.

Çal kavalını

Ey mutlu çoban

Kuzular analar seni izlesin

Yankılar yapsın dağlarda sesin

Kuzunun oynak tatlı gözleri

Meleyen sesi nağme kulakta

Sürü yamaçta köy uzakta

Gün uzar yol uzar akşama kadar

Hayatın bir başı bir de sonu var

Baharda sular hızlı akar

Ve yazın arkasından güz

Solgun yapraklar

Kışa girmek için hazırlık var

Hoplayan tatlı kuzudan

Şimdi dişleri dökülmüş

Yaşlı anadır geride kalan

O da yolcudur

Kalmak yok bu dünyada

Sonuna kadar.

[illegible][illegible][illegible][illegible]

Malatya Koyun Keçi Yetiştiricileri Birliği tarafından Araştırma ve Yacahan'da Halk Elinde Küçükbaş Hayvan Islahı ve Soy Kütüğü projesi ile alakalı bilgilendirici toplantı yapıldı. Yetiştiriciler yoğun katılım sağladı.

Türkiye'nin ilk Çoban Müz

Üniversiteler destek o
Direkt Üniversitelerin de katıldığı bu komite

[illegible][illegible][illegible]

1. Zvezdan Jovanović
 2. Zvezdan Jovanović
 3. Zvezdan Jovanović
 4. Zvezdan Jovanović
 5. Zvezdan Jovanović
 6. Zvezdan Jovanović
 7. Zvezdan Jovanović
 8. Zvezdan Jovanović
 9. Zvezdan Jovanović
 10. Zvezdan Jovanović
 11. Zvezdan Jovanović
 12. Zvezdan Jovanović

[illegible]

güçsüzleri
ile Mü-
slümanlar
"İslam
Kam-
pı" için
Kam-
pörleri
sorum-
lu olduk-
ları için
yıldırım
başına
kaldı. Bu-
nları ge-
nişletti. Ka-
miller de

[illegible]

**ga
ecek**

En güzel hayvanlar, hayvanlar, hayvanlar... En güzel hayvanlar, hayvanlar, hayvanlar... En güzel hayvanlar, hayvanlar, hayvanlar...

Yeni yasayla taşınan koça 'ödül'

100

TÜRKİYE YERLİ KOYUN IRKLARI

T.C. BİDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

TÜRKİYE YERLİ KEÇİ IRKLARI

T.C. BİDA TARIM VE HAYVANCILIK BAKANLIĞI
Tarımsal Araştırmalar ve Politikalar Genel Müdürlüğü

TÜRKİYE DAMIZLIK KOYUN KEÇİ YETİŞTİRİCİLERİ MERKEZ BİRLİĞİ

Türkiye Damızlık Koyun Keçi Yetiştiricileri Merkez Birliği

Turan Güneş Bulvarı Hilal Mah. 699. Sok. Arıkan İş Merkezi

No: 2/2 • Çankaya/ANKARA

Tel: 312 442 88 02 / 438 38 47 • Fax: 312 442 88 18

www.turkiyekoyunkeci.org • mail: bilgi@turkiyekoyunkeci.org